

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY ŚCINAWA NA LATA 2015 - 2022

Spis treści

CZEŚĆ I - OPIS PRAC NAD STRATEGIĄ	3
CZEŚĆ II – DIAGNOZA.....	4
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	4
2. SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA	5
2.2.1. Edukacja przedszkolna	11
2.2.2. Edukacja podstawowa	12
2.2.3. Edukacja gimnazjalna.....	13
2.3.1. Kultura.....	14
2.3.2. Sport i turystyka	16
2.3.3. Walory turystyczne miasta i gminy Ścinawa	18
2.3.4. Inne walory turystyczne miasta i gminy Ścinawa	18
3. PARTNERSTWA KRAJOWE.....	23
4. STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO	29
4.4.1. Specjalny obszar ochrony oraz obszar specjalnej ochrony Natura 2000	32
5. GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA.....	34
5.1.1. Bezrobocie	35
5.2.1. Gospodarka wodno - ściekowa	36
5.2.1.1. Wodociągi.....	36
5.2.1.2. Odprowadzanie ścieków	36
5.2.2. Infrastruktura energetyczna	37
5.2.2.1. System gazowniczy	37
5.2.2.2. Oświetlenie ulic.....	37
5.2.2.3. Energia odnawialna	38
5.2.3. Transport.....	38
5.2.4. Telekomunikacja	38
5.2.5. Gospodarka odpadami komunalnymi	38
6. PLANOWANE PODEJŚCIE DO ROZWOJU.....	39
CZEŚĆ III – STRATEGIA	41
1.3. Cele strategiczne	43
2. ANALIZA SWOT.....	44
2.1.1. Stymulatory rozwoju	45
2.1.2. Destymulatory rozwoju	49
4. SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ STRATEGII	70
5. POWIĄZANIE ZE STRATEGIAMI WYŻSZEGO RZĘDU	74

CZEŚĆ I - OPIS PRAC NAD STRATEGIĄ

Od początku prac nad Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa było założenie o tworzeniu planu strategicznego z udziałem społeczności lokalnej metodami partycypacyjnymi. Dokument na każdym etapie był tworzony z udziałem mieszkańców oraz pracowników jednostek gminy. W celu zapewnienia wysokiego poziomu współdecydowania o tworzonym dokumencie przeprowadzono 5 spotkań warsztatowych, dotyczących kwestii ogólnych strategii, w tym diagnozy analizy SWOT, misji i wizji oraz kierunków rozwoju.

Uczestnikami warsztatów byli:

- sołtysi,
- radni gminni,
- przedstawiciele rad sołeckich,
- przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych w tym klubów sportowych,
- przedstawiciele Ochotniczych Straży Pożarnych,
- przedsiębiorcy,
- pracownicy Urzędu Miasta i Gminy w Ścinawie i kierownicy referatów,
- dyrektorzy jednostek gminnych,
- aktywni mieszkańcy gminy Ścinawa.

Pracami nad strategią kierowali koordynatorzy zewnętrzni z ramienia Zleceniobiorcy, przy wsparciu osoby kontaktowej z ramienia Urzędu Gminy w Ścinawie.

Rolą koordynatora było organizowanie pracy zespołu i dobór narzędzi niezbędnych do właściwego przygotowania dokumentu.

Pracownicy gminy występowali w roli ekspertów głównie przy części diagnostycznej oraz na spotkaniach warsztatowych z mieszkańcami.

Propozycje działań inwestycyjnych były zgłaszane przez mieszkańców na poziomie warsztatów (warsztat 4) oraz indywidualnych spotkań.

Odbyły się następujące warsztaty:

Warsztat 1 - Analiza wewnętrzna kluczowych problemów rozwoju w mieście i gminie Ścinawa. Analiza zintegrowana SWOT.

Warsztat 2 - Wizja, misja, cele Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa.

Warsztat 3 - Warsztat systemu wdrażania oraz monitoring i ewaluacji.

Warsztat 4 - Warsztaty sołeckie, analiza i wybór inwestycji kluczowych na poziomie wiosek. Seria warsztatów z mieszkańcami każdej z wiosek gminy Ścinawa.

Warsztat 5 - Warsztat podsumowujący. Wykorzystanie funduszu sołeckiego - warsztat z udziałem sołtysów i radnych.

Warsztaty odbyły się w okresie kwiecień - maj 2015r.

Praca ekspercka nad dokumentem po zebraniu danych i dokonaniu analizy zakończyła się konsultacją z kierownikami Urzędu Miasta i Gminy w Ścinawie, którzy wprowadzili korekty merytoryczne oraz zaproponowali indywidualne rozwiązania. Do strategii została wniesiona praca ekspercka niezależnej organizacji, zalecająca wprowadzenie zmian do strategii. Efekty kilkumiesięcznej pracy zespołu zaprezentowane zostały w czerwcu 2015r. Tekst wstępnego projektu strategii wraz z obszerną diagnozą udostępniony był na stronie internetowej gminy.

CZEŚĆ II – DIAGNOZA

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Miasto i gmina Ścinawa położona jest na lewym brzegu Odry, w północnej części województwa dolnośląskiego, zajmując powierzchnię ponad 16 tys. Ha. Wchodzi w skład powiatu lubińskiego, na które obok miasta i gminy Ścinawa składają się: miasto Lubin, gmina Lubin i gmina Rudna.

Miasto i gmina Ścinawa graniczy: od północy z Gminą Rudna, od południa z Gminą Prochowice, od wschodu z Gminą Wińsko i Gminą Wołów, od zachodu z Gminą Lubin.

Miasto i gmina Ścinawa jest gminą miejsko - wiejską, z siedzibą w mieście Ścinawa. W granicach Gminy znajduje się 21 miejscowości położonych administracyjnie w 19 sołectwach oraz miasto Ścinawa.

W kolejności alfabetycznej są to sołectwa: Buszkowice, Chełmek Wołowski, Dąbrowa Środkowa, Dąbrowa Dolna, Dębiec, Dłużyce, Dzieszław, Dziewin, Jurcz, Krzyżowa, Lasowice, Parszowice, Przychowa, Redlice, Ręszów, Sitno, Turów, Tymowa, Wielowieś, Zaborów. Miejscowość bez statusu sołectwa to Grzybów.

Największe z nich pod względem liczby mieszkańców to: Tymowa, Parszowice, Ręszów.

Gmina usytuowana jest w odległości około 60 km od centrum administracyjnego województwa – Wrocławia oraz w stosunkowo niewielkiej odległości od granic z Czechami i Niemcami.

Przez Gminę przebiega droga krajowa nr 36 z północnego - wschodu na zachód, łącząc Ścinawę z Rawiczem i Lubinem, z północy na południe przebiega droga wojewódzka nr 292 relacji Nowa Sól – Lisowice, łącząca Ścinawę z Chobienią i Prochowcami, w Ścinawie swój początek ma droga wojewódzka nr 340 w kierunku Oleśnicy, łącząca Ścinawę z Wołowem.

Szczególne walory przyrody doliny Odry - „Łęgi Odrzańskie” i starorzecza - są dużą wartością przyrodniczą i krajobrazową Gminy.

Źródło: www.scinawa.pl

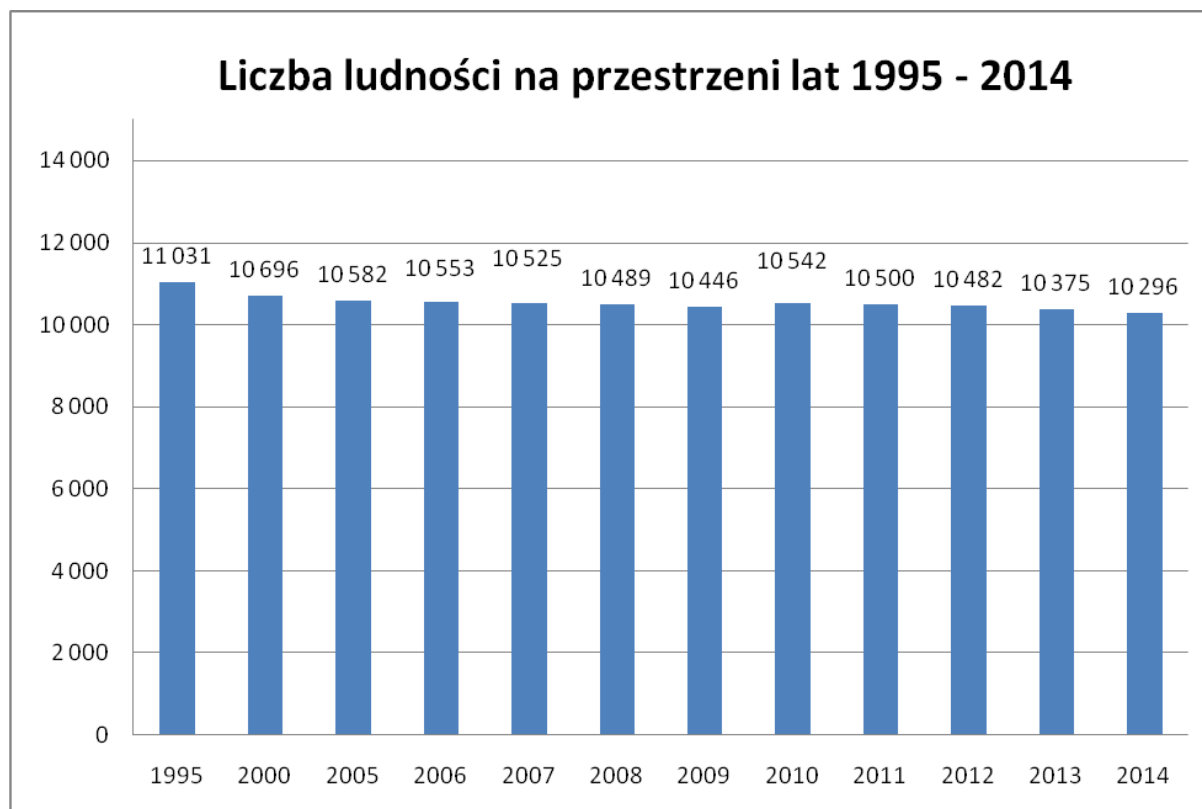

2. SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

2.1. Sytuacja demograficzna i społeczna gminy

Sytuację demograficzną i zmianę stanu liczby ludności na przestrzeni lat 1995 – 2014 miasta i gminy Ścinawa ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2.1. Liczba ludności na przestrzeni lat 1995 – 2014
(dane w osobach, stan na dzień 31 XII w danym roku)

Źródło: dane GUS

Dokonując analizy zmian w liczbie ludności w mieście i gminie Ścinawa na przestrzeni wskazanych lat okazuje się, że pomimo względnie stałego poziomu liczby mieszkańców, występuje stała tendencja – zmniejszanie się liczby mieszkańców. Od roku 1995 do roku 2009 następował nieznaczny powolny spadek liczby mieszkańców, w roku 2010 odnotowano niewielki wzrost liczby mieszkańców w stosunku do roku ubiegłego, natomiast od 2010 roku następuje dalszy stały spadek liczby mieszkańców.

Powodów takiej sytuacji może być kilka: niski przyrost naturalny oraz migracje wewnętrzne lub zewnętrzne na pobyt stały. Przyjrzymy się dokładniej tym czynnikom, zastanawiając się nad możliwymi konsekwencjami zastanej sytuacji.

Według danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31.12.2014 r. miasto i gmina Ścinawa liczyła 10 296 mieszkańców, w tym 5 767 mieszkańców w mieście Ścinawa i 4 529 w gminie Ścinawa.

Tabela 2.1. Liczba ludności miasta i gminy Ścinawa w latach 2009 – 2015
z podziałem na miejscowości

Lp.	Miejscowość	Rok 2009*	Rok 2010*	Rok 2011*	Rok 2012*	Rok 2013*	Rok 2014*	Rok 2015**	Zmiana
1	Buszkowice	144	152	156	159	154	149	148	4
2	Chelmek Wołowski	115	116	110	113	105	104	103	-12
3	Dąbrowa Dolna	40	42	45	45	44	44	48	8
4	Dąbrowa Środkowa	87	83	81	82	80	78	75	-12
5	Dębiec	120	120	121	123	121	120	120	0
6	Dłużyce	166	164	159	155	156	150	151	-15
7	Dziesław	338	338	338	328	325	318	319	-19
8	Dziewin	151	153	148	149	146	145	144	-7
9	Grzybów	105	104	100	100	96	94	93	-12
10	Jurcz	152	155	156	156	160	152	152	0
11	Krzyżowa	160	158	157	154	150	151	150	-10
12	Lasowice	201	204	204	203	209	211	212	11
13	Parszowice	440	441	440	431	424	422	421	-19
14	Przychowa	162	158	161	164	160	164	165	3
15	Redlice	176	179	178	178	175	170	169	-7
16	Ręszów	288	282	281	279	281	276	277	-11
17	Sitno	87	81	86	86	82	78	76	-11
18	Ścinawa	5902	5816	5769	5715	5612	5535	5506	-396
19	Turów	253	257	255	252	251	243	239	-14
20	Tymowa	840	826	820	823	809	801	801	-39
21	Wielowieś	286	288	299	303	300	296	298	12
22	Zaborów	282	270	268	266	268	266	265	-17
	RAZEM	10495	10387	10332	10264	10108	9967	9932	-563

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa

*) Dane w osobach wg stanu na dzień 31 XII danego roku

**) Dane w osobach wg stanu na dzień 21.04.2015 r.

Biorąc pod uwagę okres lat 2009 – 2015 widać ogólną tendencję spadkową w liczbie mieszkańców na terenie miasta i gminy Ścinawa. Spadek liczby mieszkańców odnotowano w 15 miejscowościach, w tym największy dotyczy Miasta Ścinawa (-396) oraz miejscowości Tymowa (-39). Natomiast w 5 miejscowościach odnotowano niewielki wzrost, w tym najwyższy w Wielowisi (+12) i Lasowicach (+11). Dwie miejscowości utrzymały stały poziom liczby mieszkańców.

Tabela 2.2. Wykaz osób zameldowanych w mieście i gminie na pobyt stały w latach 2009 – 2014 (dane w osobach, stan na dzień 31 XII w danym roku)

Liczba osób zameldowanych na pobyt stały						
Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	10 446	10 542	10 500	10 482	10 375	10 296
Kobiety	5 294	5 295	5 271	5 263	5 204	5 147
Mężczyźni	5 152	5 247	5 229	5 219	5 171	5 149

Źródło: GUS

Jak to już wcześniej wspomniano, można zaobserwować tendencję malejącą wśród liczby osób zamieszkujących w mieście i gminie Ścinawa. Uwzględniając zróżnicowanie liczby osób zameldowanych ze względu na płeć obserwuje się zbliżoną liczbę zameldowanych kobiet i mężczyzn.

Tabela 2.3. Migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały w latach 2009 - 2014

Migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały						
Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	135	123	134	108	118	114
Kobiety	73	67	68	55	68	56
Mężczyźni	62	56	66	53	50	58

Źródło: GUS

W latach 2009 - 2013 obserwuje się zmianę liczby migracji wewnętrznych i zewnętrznych na pobyt stały. W roku 2011 liczba migracji wzrosła o 11 w porównaniu do roku poprzedniego, po czym w kolejnym roku zmalała o 26. Natomiast w 2013 r. migracja ponownie wzrosła o 10. Na przestrzeni powyższych lat obserwuje się w gminie większą liczbę migracji kobiet niż mężczyzn.

Tabela 2.4. Migracje wewnętrzne - przepływ ludności z/do miast i wsi w latach 2009 i 2014

Jednostka terytorialna	Zameldowania ogółem		Zameldowania z miast		Zameldowania ze wsi		Wymeldowania ogółem		Wymeldowania do miast		Wymeldowania na wieś	
	Ogółem		Ogółem		Ogółem		Ogółem		Ogółem		Ogółem	
	2009	2014	2009	2014	2009	2014	2009	2014	2009	2014	2009	2014
Ścinawa	135	114	77	65	57	46	141	194	103	126	33	60
Ścinawa - miasto	75	70	36	31	38	36	78	105	62	66	11	34
Ścinawa - obszar wiejski	60	44	41	34	19	10	63	89	41	60	22	26

Źródło: GUS

Z analizy powyższej tabeli wynika, iż w roku 2014 spadła ilość zameldowań z miast i wsi w porównaniu do roku 2009. Wzrosła natomiast liczba wymeldowań do miast i na wieś w roku 2014 w porównaniu do roku 2009. Saldo migracji w roku 2014 wyniosło -80, natomiast w 2009 roku wyniosło zaledwie -6. Świadczy to zatem o wzroście odpływu ludności z gminy Ścinawa do innych gmin.

Tabela 2.5. Struktura ludności miasta i gminy Ścinawa z podziałem na wiek oraz płeć w roku 2014 (dane w osobach)

Struktura ludności gminy Ścinawa z podziałem na wiek oraz płeć w roku 2014		
	Liczba	%
Ogółem	10296	100
Mężczyźni	5149	50
Kobiety	5147	50
W wieku przedprodukcyjnym – poniżej 18 lat		
Ogółem	1792	17,4
Mężczyźni	923	8,96
Kobiety	869	8,44
W wieku produkcyjnym: kobiety (18 - 59 lata), mężczyźni (18 - 64 lata)		
Ogółem	6708	65,15
Mężczyźni	3670	35,64
Kobiety	3038	29,51

W wieku poprodukcyjnym		
Ogółem	1796	17,44
Mężczyźni	556	5,4
Kobiety	1240	12,04

Źródło: GUS

Osoby w wieku przedprodukcyjnym (poniżej 18 roku życia) stanowiły w 2014 roku ponad 17% ogółu ludności, w wieku produkcyjnym ponad 65% ogółu ludności, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym ponad 17% ogółu ludności.

Analizując strukturę ludności z podziałem na płeć, w wieku przedprodukcyjnym obserwuje się nieznaczną różnicę w liczbie kobiet i mężczyzn. W wieku produkcyjnym różnica między liczbą kobiet a mężczyzn wynosi 632 (nadwyżka mężczyzn) – na jednego mężczyznę przypada zatem 1,208 kobiety, natomiast w wieku poprodukcyjnym dostrzegamy tendencję odwrotną - nadwyżka kobiet wynosi 684, czyli na jednego mężczyznę przypada 0,448 kobiety.

Tabela 2.6. Analiza porównawcza – rok 2009 i 2014

Struktura ludności gminy z podziałem na wiek oraz płeć		
Rok	2009	2014
Ogółem	10 446	10 296
Mężczyźni	5 152	5 149
Kobiety	5 294	5 147
W wieku przedprodukcyjnym – poniżej 18 lat		
Ogółem	1 982	1 792
Mężczyźni	1 032	923
Kobiety	950	869
W wieku produkcyjnym: kobiety (18 – 59 lat), mężczyźni (18 - 64 lat)		
Ogółem	6 952	6 708
Mężczyźni	3 681	3 670
Kobiety	3 271	3 038
W wieku poprodukcyjnym		
Ogółem	1 512	1 796
Mężczyźni	439	556
Kobiety	1 073	1 240

Źródło: GUS

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Tabela przedstawia strukturę ludności miasta i gminy Ścinawa z podziałem na wiek oraz płeć w roku 2009 i 2014. Stanowi analizę porównawczą.

Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły w 2009 roku prawie 19% ogółu ludności, w wieku produkcyjnym 66,5% ogółu ludności i w wieku poprodukcyjnym ponad 14% ogółu ludności.

Dynamika rozwoju liczby ludności wskazuje, że przy ogólnym spadku liczby mieszkańców, zmniejsza się też udział liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Przy jednoczesnym wzroście liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym możemy mówić o procesie starzenia się społeczeństwa, co może mieć swoje konsekwencje w funkcjonowaniu gminy.

Wzrost liczby seniorów wiąże się między innymi ze zwiększeniem obciążenia systemu ochrony zdrowia kosztami opieki nad tą grupą ludności oraz opracowaniem programów profilaktycznych, mających na celu zachowanie sprawności fizycznej i psychicznej do późnego wieku.

Zjawisko „starzenia się społeczeństwa” wskazuje również przeprowadzona przez Instytut Rozwoju Terytorialnego prognoza demograficzna, która pokazuje, że do roku 2035 w gminie Ścinawa o blisko 50% zwiększy się liczba osób w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym zmniejszeniu o blisko 30% liczby osób w wieku produkcyjnym.

Tabela nr 2.7. Prognoza demograficzna dla miasta i gminy Ścinawa na lata 2020 – 2035

Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku												
	2020			2025			2030			2035		
	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
Wiek przedprodukcyjny	828	855	1683	765	778	1543	653	684	1337	563	597	1160
Wiek produkcyjny	2680	3331	6011	2447	3061	5508	2316	2853	5169	2152	2665	4817
Wiek poprodukcyjny	1471	780	2251	1569	922	2491	1588	960	2548	1575	938	2513
Ogółem	4979	4966	9945	4781	4761	9542	4557	4497	9054	4290	4200	8490

Źródło: Instytut Rozwoju Terytorialnego (www.irt.wroc.pl)

2.2. Oświata i edukacja

Na terenie miasta i gminy Ścinawa dobrze funkcjonuje baza szkół i oddziałów przedszkolnych, gdzie stworzone są dobre warunki do realizacji zadań oświatowych.

2.2.1. Edukacja przedszkolna

Przedszkole Publiczne w Ścinawie jest jedynym przedszkolem na terenie gminy. Placówka posiada dodatkowo dwa oddziały przedszkolne w Zaborowie i Tymowej, co pozwala na zapewnienie większej liczby miejsc w trakcie naboru do przedszkola.

Przedszkole może pochwalić się wysoko wykwalifikowaną kadrą nauczycielską oraz bardzo dobrą współpracą z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Dzieci biorą czynny udział w wielu akcjach, m.in.:

- Udział w akcjach charytatywnych na rzecz osób niepełnosprawnych;
- Udział w akcji "Mogile pradiada ocal od zapomnienia";
- Udział w projekcie AISEC, w ramach którego przedszkole może gościć u siebie studentów obcych narodowości. Celem tych wizyt jest przybliżenie wiadomości na temat życia, zwyczajów i kultury innych krajów, a także zapewnić osłuchanie się z językiem angielskim.
- Współpraca z Sanepidem w akcjach prozdrowotnych;
- Współpraca z rodzicami w akcji "Cała Polska czyta dzieciom".

Ponad 10 lat temu została przeprowadzona termomodernizacja budynku przedszkolnego, dodatkowych prac remontowych wymaga elewacja, dachy, taras, chodnik, ciąg pieszy, klatka schodowa prowadząca do przedszkola i łazienki.

Oddziały zamiejscowe w Zaborowie mieszczą się w dużym budynku, w którym jest świetlica dla dzieci służąca do zajęć popołudniowych oraz oddział Biblioteki Publicznej dla mieszkańców wsi i pobliskich wiosek. Budynek pochodzi z roku 1930 - wymienione są w nim okna, jednakże w całości wymaga kapitalnego remontu.

Oddział zamiejscowy w Tymowej mieści się w Szkole Podstawowej. Posiada jedną salę dydaktyczną, która jest wykorzystywana do zajęć, zabaw i uroczystości przedszkolnych.

Tabela 2.8 Punkty i oddziały przedszkolne w mieście i gminie Ścinawa
(według arkuszy na rok szk. 2013/2014)

Lp.	Nazwa	Liczba dzieci
1.	Przedszkole Publiczne w Ścinawie	125
2.	Oddział zamiejscowy w Tymowej	13
3.	Oddział zamiejscowy Zaborów	33
		Razem 171

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa

2.2.2. Edukacja podstawowa

Edukacja na poziomie szkolnictwa podstawowego odbywa się w dwóch obwodach szkolnych, od klasy I do VI.

Tabela 2.9 Szkoły podstawowe na terenie miasta i gminy Ścinawa

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3 im. Bronisława Malinowskiego w Ścinawie
SZKOŁA PODSTAWOWA im. Orłąt Lwowskich w Tymowej

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa

Tabela 2.10 Obwody szkolne (szkoły podstawowe)

Wyszczególnienie	SP nr 3 Ścinawa	SP Tymowa
Obwód	Ścinawa, Buszkowice, Dąbrowa Dolna, Dąbrowa Środkowa, Dębiec, Dłużyce, Dziewin, Grzybów, Jurcz, Krzyżowa, Lasowice, Parszowice, Przychowa, Redlice, Ręszów, Sitno, Turów, Wielowieś, Zaborów	Chelmek Wołowski, Działawa Tymowa.

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa

Tabela 2.11 Liczba uczniów w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto i Gminę Ścinawa w roku szkolnym 2014/2015

L.p.	Nazwa szkoły / wyszczególnienie	SP nr 3 Ścinawa	SP Tymowa
1.	Liczba uczniów ogółem w szkole	490	58
	Kl. I	119	9
	Kl. II	83	7
	Kl. III	66	9
	Kl. IV	84	16
	Kl. V	73	8
	Kl. VI	65	9
2.	Liczba dzieci w oddziałach „0”	97	15

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Tabela 2.12 Porównanie liczby uczniów w placówkach oświatowych prowadzonych przez miasto i gminę Ścinawa w latach szkolnych 2008/2009 i 2014/2015.

Nazwa szkoły / wyszczególnienie	Rok szk.	SP 3	SP Tymowa	SP Zaborów	Gimnazjum	Razem
Liczba uczniów ogółem w szkole Kl. I-VI	2008/2009	501	81	25	366	973
	2013/2014	457	57	0	303	817
	2014/2015	490	58	0	258	806
Zmiana		-11	-23	-25	-108	-167
Liczba dzieci w oddziałach „0”	2008/2009	47	11	10	0	68
	2013/2014	98	12	0	0	110
	2014/2015	97	15	0	0	112
Zmiana		+50	+4	-10	0	+44

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa

Bogata oferta zajęć pozalekcyjnych pozwala uczniom rozwijać swoje zainteresowania oraz doskonalić umiejętności z zakresu wielu przedmiotów, co przekłada się na liczne sukcesy w różnych konkursach przedmiotowych i turniejach sportowych, m.in.:

- Limesowy Konkurs Matematyczny
- Nadodrzański Konkurs Matematyczny
- Dolnośląski Konkurs dla Dzieci i Młodzieży „Uczę się bezpiecznie żyć”
- Mistrzostwa Dolnego Śląska w Areobiku
- Dolnośląska Gala Talentów

2.2.3. Edukacja gimnazjalna

Gimnazjum Publiczne w Ścinawie funkcjonuje od 1999 r. I powstało jako wynik założeń reformy systemu szkolnictwa. Obwód gimnazjum obejmuje wszystkie miejscowości miasta i gminy Ścinawa.

Gimnazjum opracowało własną Misję i Wizję Szkoły. Stanowią one integralną część oferty edukacyjnej, a osiągnięcie zawartych w nich założeń jest jednym z głównych celów szkoły. Ich Misją jest kształcenie uczniów odpowiedzialnych za siebie i innych, potrafiących dokonywać odpowiednich wyborów, tolerancyjnych, ciekawych świata i zdolnych do twórczego myślenia. Natomiast jednym z elementów Wizji jest m.in. Zapewnienie, że absolwenci szkoły są kompetentni i przygotowani do zdobywania wiedzy i umiejętności przy wykorzystaniu najnowszych zdobyczy techniki oraz z powodzeniem kontynuują naukę na wyższych etapach kształcenia.

Gimnazjum prowadzi działalność dydaktyczno-wychowawczą w formie:

1. Obowiązkowych zajęć dydaktycznych
2. Zajęć dydaktyczno-wyrównawczych
3. Zajęć sportowych
4. Zajęć rekreacyjno-zdrowotnych
5. Zajęć artystycznych
6. Aktywnych form turystyki
7. Zajęć pozalekcyjnych.

Szkoła oferuje nieodpłatne nauczanie dwóch języków obcych: angielskiego i niemieckiego. W gimnazjum udzielane jest stypendium dla uczniów za szczególne osiągnięcia w nauce, sporcie i dziedzinach artystycznych.

Tabela nr 2.13 Zestawienie liczby uczniów w Gimnazjum w Ścinawie w latach 2008-2014

	Liczba uczniów		
	2008/2009	2012/2013	2013/2014
Kl. I	137	132	116
Kl. II	119	116	90
Kl. III	121	90	90
Razem	377	338	296

źródło: dane UMiG Ścinawa

Zmiany demograficzne, o których mowa na początku rozdziału 2 potwierdzają się w liczbie uczniów w szkołach w mieście i gminie Ścinawa. Na przestrzeni siedmiu lat obserwuje się wyraźny spadek liczby uczniów klas podstawowych i gimnazjum.

2.3. Kultura, sport i turystyka

2.3.1. Kultura

Działalność kulturalna na terenie miasta i gminy Ścinawa oparta jest obecnie przede wszystkim na zadaniach realizowanych przez Centrum Turystyki i Kultury w Ścinawie (CTiK).

Ośrodek swoim zasięgiem obejmuje miasto i wszystkie sołectwa. Działalność kulturalno - oświatowa prowadzona przez CTiK odbywa się przede wszystkim w nowo wybudowanym ośrodku w Ścinawie oraz 18 świetlicach znajdujących się w: Buszkowicach, Dąbrowie Środkowej, Dębcu, Dłużycach, Dzieszławiu, Dziewinie, Jurczu, Krzyżowej, Lasowicach, Parszowicach, Przychowej, Redlicach, Ręszowie, Sitnie, Turowie, Tymowej, Wielowosi i Zaborowie. Większość z nich (13) wymaga remontu lub budowy (Chełmek Wołowski). W ostatnich latach rozbudowano świetlicę wiejską w Zaborowie i Krzyżowej. Zmodernizowano świetlicę w Ręszowie wraz z zagospodarowaniem terenu wokół świetlicy. Przeprowadzono wymianę dachu w świetlicy wiejskiej w Lasowicach i Przychowej. W trakcie budowy jest świetlica w Dziewinie, w Sitnie natomiast postawiono nową świetlicę kontenerową.

W CTiK prowadzone są sekcje zainteresowań:

- Zespół Folklorystyczny Ziemi Ścinawskiej - zespół istnieje od 1984 r. Obecnie śpiewa i tańczy w nim 16 osób, którym przygrywa 3 osobowa kapela. Zespół ugruntował swoją pozycję w czołówce zespołów folklorystycznych województwa dolnośląskiego dzięki uczestnictwu w wielu konkursach i przeglądach, gdzie doceniono uroki i wartość tego zespołu. Przez lata zespół otrzymał wiele nagród i propozycji koncertowych, w roku 2012 zespół był laureatem przeglądu „Wielkie Bałakanie” w Żarach oraz przeglądu zespołów folklorystycznych „Ziemia i Pieśń” w Szprotawie.
- Chór dziecięcy „7 Niebo” - powstał przy CTiK w sierpniu 2011 r. W repertuarze chóru są pieśni i piosenki religijne, patriotyczne, jak i różne okolicznościowe. Zespół występuje na wielu imprezach organizowanych przez CTiK m.in. Na Dożynkach Gminnych, Koncertach Patriotycznych, Koncertach Kolęd, Flisie Odrzańskim, Dniach Ścinawy oraz innych imprezach okolicznościowych. Chór „7 Niebo” podejmuje współpracę z teatrem dziecięcym „Zaczarowana Kurtyna”, wystawiając wspólnie różne

- Teatr Integracyjny Stowarzyszenia „Równe Szanse” - założony został w 2009 r. Terapia poprzez teatr integracyjny otwiera drogę do wyrażania nieuświadomionych i tłumionych uczuć, sprzyja harmonijnemu rozwojowi osobowości, wyzwala spontaniczne reakcje emocjonalne. Działania teatru integracyjnego przełamują stereotypy niepełnosprawności jako stanu społecznej bierności i bezradności, powodują otwarcie się osób sprawnych i niepełnosprawnych na siebie i świat.
- Zaczarowana Kurtyna - dziecięca grupa teatralna istnieje od maja 2010 r. Zajęcia w grupach teatralnych dają sięgające w głąb człowieka efekty wychowawcze, edukacyjne i artystyczne. Systematyczność pracy pozwala wypracować etos grupy teatralnej, która staje się nośnikiem i krzewicielem kulturowych wartości, daje szansę uprawiania twórczości artystycznej i jest ośrodkiem wyłaniania i kreowania wszechstronnych, mądrych i wrażliwych ludzi
- Zumba – zajęcia prowadzone od października 2012r., to zainspirowana latynoskimi rytmami fuzja tańca i aerobiku. Jest to bardzo innowacyjny system fitness, który poprzez świetną zabawę kształtuje sylwetkę, pozwala dbać o kondycję, a przede wszystkim napawa optymizmem i wprawia w świetne samopoczucie.
- Sekcja Foto - sekcja zrzesza młodych miłośników fotografii artystycznej, którzy chcą rozwijać swoje umiejętności w tej dziedzinie sztuki. W ramach zajęć uczestnicy sekcji poznają różnorodne techniki fotografii cyfrowej, zasady kompozycji, a także metody edycji fotografii. Uczestnicy zajęć uczą się jak dobrać właściwe parametry ekspozycji, w jaki sposób fotografować portrety, krajobrazy, wnętrza. Ich prace prezentowane są na wystawach.
- Klub Robotyki – program autorski. Do zajęć używane są nowoczesne zestawy Lego Mindstorms Next 2.0 wraz z komputerami typu notebook. Dzieci uczą się konstruowania i programowania. Warsztaty to także zabawa i nauka. Uczestnicy mają nieskrępowaną swobodę modyfikowania istniejących konstrukcji i budowania całkowicie nowych, własnych modeli. Zajęcia adresowane są dla dzieci od 6 roku życia.
- Klub Fantastyki „Wilczarze”- działa w CTiK od listopada 2011 roku. Zajmuje się szeroko pojętymi znaczeniami słowa fantastyka, futurystyka oraz graniczącymi z tymi pojęciami zagadnieniami i pojęciami ze świata baśni, mitów oraz podań, legend, a także historii. Klub rozwija zainteresowania osób w zakresie ww. Poprzez propagowanie literatury oraz filmu, prezentacje gier fabularnych, bitewnych, planszowych oraz karcianych.
- Sekcja Szachowa - nauka gry w szachy sprzyja wszechstronnemu rozwojowi dziecka - kształci pamięć, umiejętność abstrakcyjnego i logicznego myślenia, rozwija wyobraźnię przestrzenną. W ten sposób wpływa na rozwój intelektu, zwiększa aktywność umysłową, rozbudza twórcze zdolności. Szachy wbrew pozorom i obiegowym opiniom zawierają wiele elementów wychowawczych. Uczą odwagi i odpowiedzialności za własne decyzje. Młody adept „królewskiej gry" staje się bardziej cierpliwy, wytrwały i w pełni panuje nad sobą.
- Sekcja taneczna dla dzieci - taniec współczesny – prowadzony od września 2012 r. Taniec to niebywała dawka energii i wigoru, tak niezbędna najmłodszym, którym przedszkole i szkoła oferuje zaledwie minimum zajęć ruchowych i to często w formie, którą trudno nazwać nauką tańca. Regularne zajęcia taneczne uczą również poczucia obowiązku i dyscypliny. Dziecko, które ma wiele zajęć i znajduje w nich zamiłowanie i pasję jest bardziej zorganizowane i ma lepsze efekty w nauce, rozwija się jego pamięć ćwiczona na zapamiętywaniu układów tanecznych. Istotnym aspektem przygody z tańcem jest także radość, jaką przynosi udany pokaz. Satysfakcja z występów to duża nagroda i marzenie wielu małych mistrzów.
- Sekcja plastyczna dla dzieci - program Koła Plastycznego został stworzony w celu rozbudzenia zainteresowań i zdolności plastycznych u dzieci. Celem sekcji plastycznej jest rozwijanie twórczej wyobraźni i wrażliwości estetycznej, konstruktywne spędzanie wolnego czasu, wyrabianie umiejętności obserwacji i zauważania piękna otaczającego nas świata. Uczestnicy koła poznają różne techniki plastyczne: collage, wycinanka, wydzieranka, malowanie kredkami czy też malowanie farbami na papierze i szkle.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Ponadto na terenie miasta i gminy działają następujące grupy artystyczne:

- Zespół Instrumentalny Campanello
- Zespół „Bez Nazwy” (działający przy Gimnazjum Publicznym w Ścinawie)
- Zespół „Promyczek” (działający przy Szkole Podstawowej w Ścinawie)

CTiK jest organizatorem wielu imprez cyklicznych, takich jak:

- Tymowskie Kolędowanie
- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy
- Ścinawskie Kaziuki
- Ludowe Talenty
- Plener Artystyczny „Dziewin - Dolnośląski Kazimierz Dolny Nad Odrą”
- Powiatowe Biegi im. Jana Pawła II
- Dzień Dziecka
- Dni Ścinawy
- Flis Odrzański
- Ścinawski Blues nad Odrą
- Dożynki Gminne
- Ścinawska Gala Kresowa.

Centrum Turystyki i Kultury współpracuje z Kołami Gospodyń Wiejskich, działającymi na terenie gminy. Członkowie Kół są współorganizatorami imprez prowadzonych przez CTiK oraz biorą udział w wielu organizowanych konkursach.

Aktywne koła z terenu działalności ośrodka to: KGW w Tymowej i KGW w Przychowej.

W siedzibie Centrum Turystyki i Kultury w Ścinawie znajduje się Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Ścinawie, która posiada prężnie działającą filię w Zaborowie. Biblioteka jest w trakcie realizacji projektu: „Z książką na walizkach, czyli dolnośląskie spotkania Pisarzy z młodymi czytelnikami”.

2.3.2. Sport i turystyka

Zasób obiektów sportowo-rekreacyjnych w mieście i gminie Ścinawa ilustruje poniższa tabelka:

Tabela nr 2.14 Baza obiektów sportowo – rekreacyjnych na terenie miasta i gminy Ścinawa

BOISKA I OBIEKTY SPORTOWO - REKREACYJNE		
Lp.	Lokalizacja obiektu sportowego	Konieczność i zakres dokonania prac remontowych i konserwatorskich TAK/NIE
1.	Stadion miejski w Ścinawie	Tak
2.	Boisko wiejskie w Wielowisi	Tak
3.	Boisko wiejskie w Dziewinie	Tak
4.	Boisko wiejskie w Parszowicach	Tak
5.	Boisko wiejskie w Sitnie	Tak
6.	Boisko wiejskie w Redlicach	Tak
7.	Boisko wiejskie w Zaborowie	Tak
8.	Boisko wiejskie w Dłużycach	Tak
9.	Boisko wiejskie w Krzyżowej	Tak
10.	Boisko wiejskie w Turowie	Tak
11.	Boisko wiejskie Buszkowicach	Tak
12.	Boisko wiejskie w Lasowicach	Tak

13.	Boisko wiejskie w miejscowości Tymowa	Tak		
14.	Boisko wiejskie w miejscowości Przychowa	Tak		
OBIEKTY SPORTOWE				
Lp.	Lokalizacja obiektu sportowego	Roku utworzenia	Rok wykonania ostatniej inwestycji	Konieczność i zakres dokonania prac remontowych i konserwatorskich TAK/NIE
1	Basen miejski „Wodnik”	-	-	Tak
BOISKA I OBIEKTY GMINNE PRZYSZKOLNE ORAZ PRZY ŚWIETLICACH GMINNEGO OŚRODKA KULTURY				
Lp.	Lokalizacja obiektu sportowego	Roku utworzenia	Rok wykonania ostatniej inwestycji	Konieczność i zakres dokonania prac remontowych i konserwatorskich TAK/NIE
1	Boisko wielofunkcyjne przy SP 3	2008/2009	-	Tak
2	Boisko wielofunkcyjne przy Gimnazjum	2008/2009	-	Tak
	Boisko wielofunkcyjne Orlik 2012 – SP Tymowa	2010	-	Tak
KORTY TENISOWE				
Lp.	Lokalizacja obiektu sportowego	Roku utworzenia	Rok wykonania ostatniej inwestycji	Konieczność i zakres dokonania prac remontowych i konserwatorskich TAK/NIE
1	Brak	-	-	-

źródło: dane UMiG Ścinawa

Na terenie miasta Ścinawa usytuowane są cztery obiekty sportowe: Stadion Miejski, Basen Miejski „Wodnik” oraz dwa boiska wielofunkcyjne przy szkole podstawowej i gimnazjum. Gmina ponadto dysponuje 13 boiskami wiejskimi, które wymagają gruntownej modernizacji i prac konserwatorskich.

W zakresie terenów rekreacyjnych dla najmłodszych mieszkańców gminy jest 21 placów zabaw we wszystkich miejscowościach oraz 5 placów zabaw w Ścinawie. W ostatnim czasie został doposażony plac zabaw usytuowany na błoniach: zakupiono ważkę, bocianie gniazdo i konika bujanego. Pozostałe place zabaw nie były odnawiane. Obecnie na terenie gminy nie funkcjonują siłownie plenerowe.

Na terenie miasta i gminy Ścinawa działają następujące organizacje sportowe:

- Miejski Klub Sportowy „Odra” – piłka nożna, Ścinawa
- Ludowy Zespół Sportowy „Czarni”- piłka nożna, Dziewin
- Ludowy Klub Sportowy „SPARTA” Parszowice-piłka nożna, Parszowice
- „Viktoria” Tymowa- piłka nożna, Tymowa
- Stowarzyszenie Sportowe Klub Piłkarski „Grom-Gromadzyń”, piłka nożna, Gromadzyń
- Karate Goju Ryu - klub sportowy karate, Ścinawa
- Klub Sportowy „START”- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, Ścinawa
- Stowarzyszenie osób z pozytywną energią „Ścinawska grupa nordic walking”- Ścinawa.

2.3.3. Walory turystyczne miasta i gminy Ścinawa

Przez miasto i gminę Ścinawa wiodą szlaki turystyczne rowerowe, kajakowe oraz ścieżki przyrodnicze:

Szlaki rowerowe:

- Zachodni odcinek niebieskiego rowerowego szlaku Odry łączącego Wrocław z Głogowem, prowadzący przez Jurcz, Grzybów, Dziewin, Krzyżową, Ścinawę, Przychowę, Buszkowice
- Szlak łącznikowy Ścinawa – Iwno, którym można zmienić trasę przejazdu niebieskiego szlaku Odry z zachodniej na wschodnią

Szlaki kajakowe:

- Lubiąż- Ścinawa (22km)
- Ścinawa- Chobienia (18km)

Ścieżki przyrodnicze:

- Ścieżka przyrodnicza „Łęgi okolic Dziewina” 10 km. Ścieżka o tematyce łągi i starorzecza , ścieżkę wytyczoną na południe od Ścinawy, pomiędzy Odrą a Dziewinem.
- Ścieżka przyrodnicza „Ścinawskie Bagna”- ścieżka ta zlokalizowana jest przy północnej części Ścinawy ma długość 1,8 km. Prowadzi ze Ścinawy do ujścia rzeki Zimnicy. Jej temat przewodni to ptaki wodno-błotne na bagnach.

W gminie odczuwalny jest niedostatek tras i ścieżek rowerowych połączonych siecią z miastem Ścinawa oraz innymi trasami i ścieżkami przebiegającymi przez gminy sąsiednie.

2.3.4. Inne walory turystyczne miasta i gminy Ścinawa

Na terenie gminy spotkać można wiele cennych obiektów dziedzictwa kulturowego. Do wojewódzkiego rejestru zabytków nieruchomych z obszaru miasta i gminy Ścinawa wpisanych zostało łącznie 82 obiekty i zespoły obiektów. Przedmiotem ochrony prawnej są tu głównie zespoły sakralne (kościół) wraz z otaczającymi je cmentarzami oraz zespoły porezydencjonalne, w tym pałace, parki oraz zabudowy folwarczne. Wśród obiektów wpisanych do rejestru zabytków przeważają obiekty stanowiące własność kościelną, gminną i prywatną.

Niewątpliwie do walorów turystycznych można zaliczyć dogodne położenie nad rzeką Odrą, co otwiera nowe możliwości rekreacyjno – turystyczne. Jedną z nich jest inicjatywa Ekomuzealna „Wieś Rybacka w Dziewinie”, która nawiązuje do dawnych tradycji rybactwa śródlądowego na rzece Odrze, życia i zwyczajów dawnych mieszkańców osady rybackiej Dziewin. Ekomuzeum znajduje się na obszarze łągów odrzańskich i objęte jest programem Natura 2000. Można znaleźć tu dziewicza przyrodę, która zachęca do wędrówek, wędkowania, podglądania przyrody i czynnego wypoczynku.

Dodatkowo na terenie miasta i gminy Ścinawa Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze PTTK z oddziałem w Centrum Kultury i Turystyki w Ścinawie.

2.4. Opieka zdrowotna

Na terenie miasta i gminy Ścinawa opiekę zdrowotną zapewnia Miejsko - Gminny Zespół Zakładów Opieki Podstawowej.

Zakres świadczenia oferowane mieszkańcom to:

- podstawowa opieka zdrowotna
- specjalistyka obejmująca 13 dziedzin medycyny
- diagnostyka – laboratorium
- rehabilitacja
- medycyna pracy
- sklep zaopatrzenia medycznego.

Tabela nr 2.15 Ilość pacjentów zanotowanych w Miejsko - Gminnym Zespole Zakładów Opieki Podstawowej w Ścinawie

Liczba pacjentów MGZZOP w Ścinawie	
Rok	Liczba
2009	6156
2010	6737
2011	7236
2012	7942
2013	8443
2014	9107

źródło: dane UMiG Ścinawa

Obserwuje się stały wzrost liczby zanotowanych pacjentów do Miejsko - Gminnego Zespołu Zakładów Opieki Podstawowej w Ścinawie w kolejnych latach. Prawdopodobnie wiąże się to z powiększającą się liczbą osób w wieku poprodukcyjnym, wymagającym opieki i wsparcia medycznego.

2.5. Polityka społeczna gminy

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie potrzebującym osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadanie pomocy społecznej w mieście i gminie Ścinawa wykonuje Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ścinawie (MGOPS), do którego zadań należy:

- Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- Przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze.

Tabela nr 2.16 Zestawienie danych świadczeniobiorców objętych pomocą w latach 2009 - 2014

Rok	Liczba mieszkań ców gminy	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej GOPS	Formy wsparcia/liczba świadczeń				
			zasiłek stały	zasiłek okresowy	zasiłek celowy	zasiłek rodzinny	fundusz alimentacyjny
2009	10495	600	992	911	950	11827	1638
2010	10387	542	833	739	1021	10299	1741
2011	10332	542	871	726	905	9318	1807
2012	10264	600	969	980	902	8815	1827
2013	10108	640	933	1082	450	8067	1740
2014	9967	426	1016	1169	1402	7635	1742

źródło: dane UMiG Ścinawa

Jak wynika z powyższych danych wraz z malejącą liczbą ludności gminy zmniejsza się liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej. Jednocześnie notuje się wzrost liczby wydanych świadczeń w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych oraz funduszu alimentacyjnego. Na przestrzeni lat 2009 - 2014 zmalała liczba wydanych świadczeń w formie zasiłku rodzinnego.

2.6. Bezpieczeństwo publiczne

Miasto i gmina Ścinawa ma ustawowy obowiązek zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego. W tym celu gmina kontynuuje dobrą współpracę z lokalnymi służbami (Policja), wspiera działalność Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) oraz zabezpiecza niezbędną infrastrukturę techniczną.

Podstawowym ogniwem w systemie ochrony przeciwpożarowej miasta i gminy Ścinawa są 4 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, tj.: OSP Ścinawa – kat. II, OSP Tymowa – kat. II, OSP Parszowice – kat. IV i OSP Zaborów – kat. III. Dwie z nich tj. OSP Ścinawa i OSP Tymowa włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego. Jednostki OSP dysponują 9 samochodami pożarniczymi, w tym 4 lekkimi samochodami ratowniczo-gaśniczymi i 5 średnimi samochodami ratowniczo-gaśniczymi.

Tabela nr 2.17 Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej działające na terenie MiG Ścinawa

Lp.	Nazwa jednostki	Lokalizacja	Rodzaj prowadzonej działalności	Liczba członków OSP
1	OSP	ul. Mickiewicza 37 Ścinawa	Ochrona przeciwpożarowa	22 osób
2	OSP	Tymowa 60A Ścinawa	Ochrona przeciwpożarowa	18 osób
3	OSP	Parszowice 36A Ścinawa	Ochrona przeciwpożarowa	11 osób
4	OSP	Zaborów 75	Ochrona przeciwpożarowa	10 osób

źródło: dane UMiG Ścinawa

Wyposażenie i wyszkolenie członków OSP pozwala na prowadzenie działań gaśniczych, ratownictwa drogowego, ratownictwa medycznego oraz ratownictwa wodnego. Jednostki OSP zrzeszają 61 czynnych członków wchodzących w skład Jednostek Operacyjno-Technicznych. Wszystkie Remizy OSP wyposażone są w radiowy system selektywnego alarmowania, a od 2011 roku strażacy ratownicy powiadamiani są o zdarzeniach również za pomocą komunikatów SMS wysyłanych z Powiatowego Stanowiska Kierowania w Lubinie. Jednostki czynnie uczestniczą w różnego rodzaju akcjach ratowniczych, a także w imprezach kulturalnych i zawodach sportowo-pożarniczych. Strażacy ochotnicy nie tylko gaszą pożary, ale i ratują życie i mienie ludzkie, dając niejednokrotnie dowody największej odwagi, poświęcając swoje zdrowie i życie.

Tabela nr 2.18 Samochody ratowniczo – gaśnicze zakupione w latach 2011 -2014

Rok	OSP	Rodzaj pojazdu	Całkowita wartość pojazdu [zł]	Źródło finansowania	
2011	Ścinawa	Mercedes Benz	583 200,00	200 200,00	Gmina Ścinawa
				150 000,00	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu
				130 000,00	UMWD
				53 000,00	Starostwo Powiatowe
				50 000,00	Fundacja KGHM
2012	Tymowa	Ford Transit	53 000,00	53 000,00	Gmina Ścinawa
2013	Parszowice	Ford Transit	209 800,00	129 800,00	Gmina Ścinawa
				50 000,00	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
				30 000,00	Fundacja KGHM
2013	Tymowa	Mercedes Benz	609 876,00	199 876,00	Gmina Ścinawa

				150 000,00	Starostwo Powiatowe
				100 000,00	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu
				90 000,00	UMWD
				70 000,00	WFOŚ
2014	Ścinawa	Iveco	629 640,00	629 640,00	Starostwo Powiatowe w Lubinie
2014	Tymowa	Ford Ranger	242 000,00	150 000,00	UMiG Ścinawa
				50 000,00	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
				42 000,00	UMWD

źródło: dane UMiG Ścinawa

Od 2010 r. działa Samorządowy Informator SMS dla mieszkańców miasta i gminy Ścinawa, który w ramach poprawy bezpieczeństwa informuje zarejestrowanych w systemie mieszkańców o lokalnie występujących zagrożeniach, uniedogodnieniach oraz większych wydarzeniach w gminie.

2.7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Każdego roku Rada Miejska w Ścinawie uchwała program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami pożytku publicznego.

Zgodnie z uchwałą nr V/19/15 Rady Miejskiej w Ścinawie z dnia 30 stycznia 2015 r. w sprawie rocznego programu współpracy Gminy Ścinawa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2015, współpraca Gminy Ścinawa z organizacjami pozarządowymi odbywa się w formach finansowych i poza finansowych:

Współpraca o charakterze finansowym polega na zleceniu realizacji zadań publicznych w formie:

- wspierania wykonywania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji,
- powierzania wykonywania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji.

Współpracę o charakterze poza finansowym Gmina Ścinawa podejmuje w formie:

- wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności, konsultowania projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji,
- wspierania organizacji pozarządowych, starających się o środki z innych źródeł niż budżet Gminy Ścinawa,
- przekazywania informacji skierowanych do organizacji za pośrednictwem:
  - strony internetowej www.scinawa.pl
  - strony internetowej www.bip.umig-scinawa.pl
  - na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa
- obejmowania patronatem przez władze miasta i gminy Ścinawa projektów i inicjatyw realizowanych przez organizacje pozarządowe,

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

- organizowania/współorganizowania szkoleń, konferencji, seminariów, spotkań informacyjnych.

Za priorytetowe zadania Gminy do realizacji w najbliższym okresie we współpracy z organizacjami pozarządowymi przyjmuje się zadania w zakresie:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
- działania na rzecz osób niepełnosprawnych,
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- promocji i organizacji wolontariatu,
- turystyki i krajoznawstwa.

Z organizacjami pozarządowymi Gmina Ścinawa współpracuje na różnych płaszczynach, m.in. udzielane jest im wsparcie finansowe.

Tabela nr 2.19 Środki finansowe, w tym dotacje, przyznane przez Urząd Miasta i Gminy Ścinawa, różnym organizacjom w latach 2010 – 2014

NAZWA ZESPOŁU/ ROK UDZIELENIA DOTACJI	ROK 2010	ROK 2011	ROK 2012	ROK 2013	ROK 2014	RAZEM
STOWARZYSZENIE "RÓWNE SZANSE"	8 000,00	5 000,00	5 000,00	8 000,00	22 000,00	48 000,00
STOWARZYSZENIE MONAR DOM SAMOTNYCH MATEK Z DZIECIAMI	-	2 000,00	2 000,00	-	-	4 000,00
POLSKI ZWIĄZEK EMERYTÓW, RENCISTÓW I INWALIDÓW, KOŁO NR 2 W ŚCINAWIE	-	-	-	2 500,00	2 500,00	5 000,00
STOWARZYSZENIE EMERYTÓW I RENCISTÓW BYŁYCH PRACOWNIKÓW KGHM POLSKA MIEDŹ S.A	-	3 000,00	3 000,00	2 500,00	2 500,00	11 000,00
POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE ODDZIAŁ "ZAGŁĘBIE MIEDZIOWE" W LUBINIE	-	-	-	27 000,00	24 000,00	51 000,00
STOWARZYSZENIE "AKTYWNY DZIEWIN"	-	-	-	-	7 000,00	7 000,00
OGÓLEM	8 000,00	10 000,00	10 000,00	40 000,00	58 000,00	

3. PARTNERSTWA KRAJOWE

3.1. Stowarzyszenie LGD „Kraina Łęgów Odrzańskich”

Gmina Ścinawa jest aktywnym członkiem stowarzyszenia LGD „Kraina Łęgów Odrzańskich”, dzięki któremu zarówno sama gmina, jak i jej mieszkańcy, mogą ubiegać się o dotacje ze środków Unii Europejskiej na realizację różnorodnych projektów sprzyjających rozwojowi regionu.

Stowarzyszenie to obejmuje obszar 12 gmin: gmina wiejska Głogów, Pęcław, Jemielno, Wińsko, Wołów, Ścinawa, Rudna, Prochowice, Malczyce, Brzeg Dolny, Środa Śląska, Miękinia. Lokalna Grupa Działania jest grupą partnerów i przedstawicieli różnych środowisk z terenu Doliny Odry,

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

których jednoczy wspólny cel, jakim jest zrównoważony rozwój nadodrzańskiego regionu, szczególnie obszarów wiejskich. W skład LGD wchodzi partnerzy z 3 sektorów (samorządowego, biznesowego i społecznego) z obszaru 12 gmin. Trójsektorowe porozumienie przedstawicieli tych sektorów liczy obecnie 54 członków.

Podstawowa działalność stowarzyszenia polega na wsparciu działalności mieszkańców z obszaru LGD zgodnie z Lokalną Strategią Rozwoju, czyli dokumentem, w którym zostały zapisane cele, a których osiągnięcie ma się przyczynić do zrównoważonego rozwoju tego obszaru. Opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju odbyło się wspólnie z przedstawicielami różnych środowisk z terenu Partnerstwa.

Stowarzyszenie wspiera poprzez typowanie do udzielania dotacji na projekty w ramach programów Leader oraz Funduszu Krainy Łęgów Odrzańskich (Program Działaj Lokalnie) i innych funduszy grantowych z partnerami biznesowymi. Działalność stowarzyszenia obejmuje więc szeroki wachlarz zadań dedykowanych mieszkańcom obszarów wiejskich, m.in. poprzez wsparcie lokalnych imprez, rozwój nadodrzańskiej turystyki i oferty rekreacyjno - animacyjnej, a także promocję rękodziela i produktów lokalnych Krainy Łęgów Odrzańskich oraz działalność wydawniczą z ukierunkowaniem na najmłodszych mieszkańców.

3.2. Fundusz Sołecki

Fundusz sołecki powołany został do życia na mocy ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. (Dz.U. z 2009r. Nr 52, poz. 420) i po raz pierwszy realizowany był w ramach budżetów gmin w roku 2010.

Fundusz sołecki to środki wyodrębnione w budżecie Gminy, zagwarantowane dla sołectwa na realizację przedsięwzięć będących zadaniami własnymi Gminy służących poprawie warunków życia jego mieszkańców.

W ostatnich 5 latach Rada Miejska Ścinawy na wniosek Burmistrza podejmowała decyzje o wyodrębnieniu funduszu sołeckiego w budżecie Gminy. Łącznie na ten cel przeznaczono już ponad 960 tysięcy zł, co ilustruje tabela.

Tabela nr.3.1. Środki funduszu sołeckiego w mieście i gminie Ścinawa planowane w latach budżetowych 2010 – 2014

Lp.	Sołectwo	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	Razem
1.	Buszkowice	8041,00	7048,00	7821,64	7293,40	8213,86	38417,90
2.	Chełmek Wołowski	7338,00	6456,00	6937,84	6394,49	6994,44	34120,77
3.	Dąbrowa Środkowa i Dolna	12355,00	10807,00	11533,61	10786,87	12056,20	57538,68
4.	Dębiec	7502,00	6538,00	7136,70	6557,93	7431,59	35166,22
5.	Dłużyce	8698,00	7498,00	7865,83	7293,40	8167,84	39523,07
6.	Dziesław	12496,00	10950,00	11865,04	10827,74	12125,22	58264,00
7.	Dziewin	8346,00	7212,00	7733,26	7109,53	8006,79	38407,58
8.	Jurcz	8159,00	7191,00	7821,64	7232,11	8190,85	38594,60
9.	Krzyżowa	8440,00	7334,00	7932,12	7272,97	8075,81	39054,90
10.	Lasowice	9354,00	8090,00	9014,78	8274,03	9341,25	44074,06
11.	Parszowice	15075,00	13075,00	14118,73	12931,99	14403,02	69603,74
12.	Przychowa	8440,00	7334,00	7976,31	7518,13	8305,89	39574,33
13.	Redlice	8721,00	7682,00	8396,12	7742,85	8605,00	41146,97
14.	Ręszów	11558,00	9970,00	10694,00	9826,68	10882,79	52931,47

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

15.	Sitno	6728,00	5782,00	6252,90	5842,89	6557,28	31163,07
16.	Turów	10620,00	9296,00	10075,34	9315,94	10330,60	49637,88
17.	Tymowa	23440,00	23440,00	23440,00	22529,79	23008,00	115857,79
18.	Wielowieś	11511,00	10051,00	10937,05	10316,99	11573,03	54389,07
19.	Zaborów i Grzybów	18497,00	15915,00	17035,28	15608,29	17532,10	84587,67
	Ogółem	205319,00	174457,00	194588,18	180676,03	199801,57	962053,77

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa

Korzyści związane z realizacją funduszu sołectkiego w gminie:

- dodatkowe środki z budżetu państwa (subwencja) w wysokości odpowiednio: 20, 30 lub 40% wykonanych wydatków (najwyższe dofinansowanie otrzymują gminy o najniższych dochodach, zaś najmniejsze – gminy najbogatsze),
- zwiększa się możliwość realizacji drobnych, ale istotnych zadań samorządu wsi,
- następuje wzrost aktywności społecznej i inicjatyw obywatelskich,
- jest to podstawowy mechanizm finansowy, wspierający sołectwa uczestniczące w programie „Odnowa Wsi Dolnośląskiej”, realizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego,
- każde z sołectw ma jednakowy dostęp do środków, które może przeznaczyć na najpotrzebniejsze - wg mieszkańców – przedsięwzięcia.
- ilość środków, jakie sołectwo otrzymuje „do dyspozycji” w ramach funduszu sołectkiego jest proporcjonalna do liczby mieszkańców danego sołectwa.

W zakresie zadań realizowanych w gminie w ramach funduszu sołectkiego dominują przedsięwzięcia:

- związane z wyposażeniem świetlic i zakupem sprzętu do organizacji imprez plenerowych,
- o charakterze inwestycyjnym,
- dotyczące organizacji różnego rodzaju imprez integracyjnych i wzmacniających tradycje lokalne (np. dożynki, różnego rodzaju święta wsi).

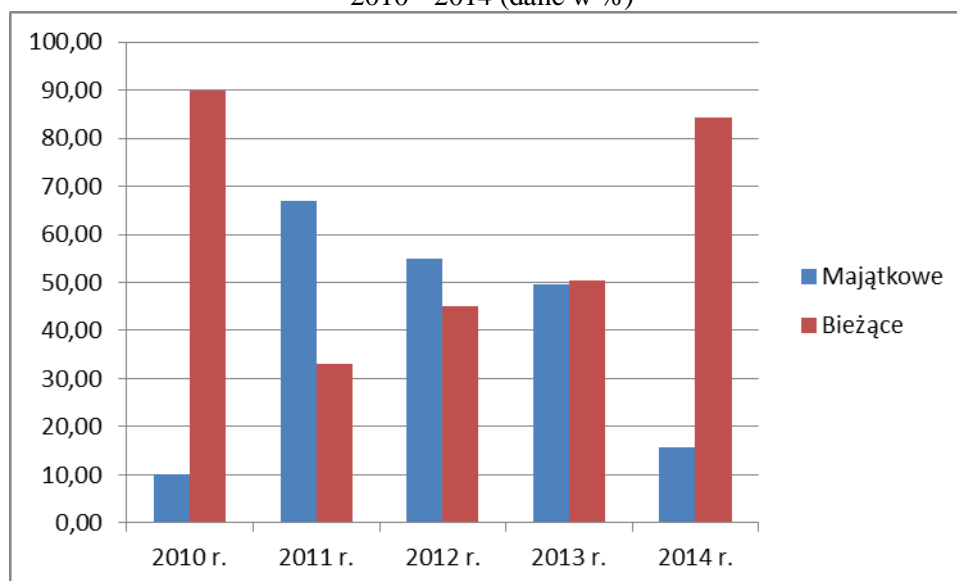
Tabela nr 3.2. Środki funduszu sołectkiego mieście i gminie Ścinawa wykorzystane w latach 2010 – 2014

Rok realizacji	Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołectkiego					
	Majątkowe		Bieżące		Razem:	
	[zł]	[%]	[zł]	[%]	[zł]	[%]
2010 r.	16473,99	10,07	147123,55	89,93	163597,54	100
2011 r.	67829,36	66,92	33534,98	33,08	101364,34	
2012 r.	100542,64	55,05	82103,47	44,95	182646,11	
2013 r.	95778,48	49,49	97766,81	50,51	193545,29	
2014r.	31358,28	15,72	168157,91	84,28	199516,19	
Ogółem:	311982,75	37,11	528686,72	62,89	840669,47	

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa

Wykres nr 3.1. Wydatki bieżące i majątkowe zrealizowane w ramach funduszu sołectkiego w latach 2010 - 2014 (dane w %)

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa

Jak wynika z przytoczonych wyżej danych udział wydatków majątkowych w ogólnej liczbie wydatków zrealizowanych w ramach funduszu sołectkiego w latach 2010 – 2014 wykazuje tendencję malejącą w przeciwieństwie do wydatków bieżących, które z roku na rok są coraz wyższe.

3.3. Udział w Programie Odnowa Wsi Dolnośląskiej

Do Programu Odnowy Wsi Dolnośląskiej realizowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego Gmina Ścinawa przystąpiła na podstawie Uchwały Nr XLIX/257/2009 Rady Miejskiej z dnia 26 marca 2009 r.

Program ten wychodzi naprzeciw zagrożeniom przed jakimi staje obecnie współczesna wieś w obliczu zmian jakie zachodzą w związku z utratą przez sołectwa charakteru typowo rolniczego. Program Odnowy Wsi przynosi wiele korzyści społecznościom lokalnym, które konsekwentnie go realizują. Dotyczą one zarówno sfery materialnej, gospodarczej, jak również sfery związanej z kultywowaniem lub tworzeniem nowych tradycji. Realizacja programu opiera się na trzech zasadach:

- oddolności – zaangażowanie i odpowiedzialność społeczności lokalnej,
- pomocniczości – partnerstwo sołectwa z gminą,
- współdziałania czynników rozwoju lokalnego – wsie posiadają przywództwo, akceptowaną przez mieszkańców strategię rozwoju opracowaną przez nich samych oraz wsparcie ze strony gminy dla realizacji strategii.

Na 19 sołectw w gminie Ścinawa do Programu Odnowy Wsi Dolnośląskiej przystąpiło 10 wsi, posiadających sołectkie strategie rozwoju. Opracowanie tych dokumentów odbywało się metodą uspołecznioną przy pomocy moderatorów wyznaczonych przez urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Opracowanie takiego dokumentu pozwala na zinventaryzowanie zasobów służących odnowie wsi oraz określenie kierunków jej rozwoju.

Tabela nr 3.3. Sołectwa z terenu gminy Ścinawa, które przystąpiły do Odnowy Wsi Dolnośląskiej

Lp.	Sołectwo	Rok przystąpienia do programu
1.	Dębiec	2009
2.	Przychowa	2009
3.	Redlice	2012
4.	Ręszów	2009
5.	Lasowice	2011
6.	Dziewin	2011
7.	Chełmek Wołowski	2012
8.	Dąbowa Środkowa i Dolna	2012
9.	Sitno	2012
10.	Zaborów	2012

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa

Urząd Marszałkowski co roku organizuje zarówno dla Gmin, jak i wsi biorących udział w programie, szereg konkursów, które pozwalają pozyskać dodatkowe fundusze na rozwój wsi oraz sprzyjają szeroko rozumianej promocji zarówno samego programu Odnowy Wsi, jak i miejscowości biorących w niej udział.

3.4. Realizacja projektów z udziałem funduszy PROW 2009 - 2013

W ostatnich latach Urząd Miasta i Gminy Ścinawa zrealizowała i realizuje nadal wiele zadań z udziałem środków zewnętrznych. Znaczna część z tych środków to dofinansowanie z Unii Europejskiej, a w szczególności z: Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Tabela nr 3.4 Zestawienie projektów zrealizowanych przez Gminę Ścinawa ze środków PROW w latach 2009-2014

Środki pozyskane przez Gminę Ścinawa w latach 2009-2014 w ramach działania 4.1/413 „Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013					
rok	wnioskodawca	tytuł	wnioskowana kwota	rozliczona kwota	opis
MAŁE PROJEKTY					
2010	Centrum Turystyki i Kultury w Ścinawie	IV Festiwal "Ścinawski Blues nad Odrą"	24607,80	24344,00	impresa lokalna, cykliczna

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

2011	Gmina Ścinawa	System Informacji Turystycznej na Szlaku Odry	24999,80	20566,34	72 tabliczki informacyjne, 3 tablice z mapą Ścinawy, 4 kamery
2012	Gmina Ścinawa	Rozbudowa infrastruktury wodnej na Odrze - zakup pomostów pływających	24989,44	23715,41	Pomosty pływające
2012	Centrum Turystyki i Kultury w Ścinawie	V Festiwal "Ścinawski Blues nad Odrą"	24999,00	21951,60	impieza lokalna, cykliczna
2012	Centrum Turystyki i Kultury w Ścinawie	I Nadodrzański Plener Malarski	9225,00	3949,63	plener malarski i artystyczny
2012	Gmina Ścinawa	Zagospodarowanie infrastruktury turystycznej na nabrzeżu Odry	24913,03	22135,40	Zagospodarowanie ścinawskiego portu - 8 ławek, 6 koszy na śmieci, 2 stojaki na rowery
2012	Gmina Ścinawa	Remont budynku gospodarczego obsługującego przystań rzeczną	24999,78	19918,69	Remont budynku obsługującego przystań rzeczną - dach, stolarka okienna i drzwi
2013	Centrum Turystyki i Kultury w Ścinawie	VI Festiwal Ścinawski Blues nad Odrą	24999,00	24999,00	impieza lokalna, cykliczna
2013	Centrum Turystyki i Kultury w Ścinawie	VII Festiwal Ścinawski Blues nad Odrą	24999,00	na etapie płatności	impieza lokalna ,cykliczna
ODNOWA I ROZWÓJ WSI					
2012	Gmina Ścinawa	Remont drewnianego wiatraka "Kozłak"	46451,00	38717,00	ZABYTEK remont wiatraka i zagospodarowanie terenu (ławki, kosze, stojak na rowery, tablica, drogowskaz)
2012	Gmina Ścinawa	Rozbudowa świetlicy wiejskiej w Krzyżowej	348351,00	120820,12	Rozbudowa świetlicy - roboty budowlane
2013	Gmina Ścinawa	Budowa zapleczy sanitarnych dla terenów rekreacyjnych w Dziewinie, Parszowicach, Sitnie i Wielowci	335683	335683	4 wsie i 4 przyłącza sanitarne do pawilonów sportowych
2014	Gmina Ścinawa	Rozbudowa świetlicy w Zaborowie na Szlaku Odry	79605	na etapie płatności	remont i rozbudowa świetlicy wiejskiej
2014	Gmina Ścinawa	Świetlica zielonym centrum Ręszowa	243317	na etapie płatności	Remont świetlicy i zagospodarowanie terenu (oświetlenie LED, nasadzenia roślin, budki łęgowe 12, 5 karmników, 2 tablice informacyjne)

4. STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO

4.1 Rzeźba, budowa geologiczna

Pod względem fizyczno - geograficznym obszar gminy znajduje się w zasięgu dwóch makroregionów: Wału Trzebnickiego (część północno-wschodnia) oraz Niziny Śląsko - Łużyckiej. Głównym mezoregionem Wału Trzebnickiego w granicach gminy jest Obniżenie Ścinawskie (wschodnia część gm.), zaś dla Niziny Śląsko - Łużyckiej jest to Równina Lubińska (zachodnia część gminy).

Obszar gminy charakteryzuje ukształtowanie równinne i dolinne, urozmaicone lokalnymi obniżeniami oraz wzniesieniami morenowymi. Wysokości wahają się od 87 (wschodnia część gminy) do 140 m npm (zachodnia część gminy). Najniżej położone punkty wysokościowe wyznaczają dna dolin rzecznych.

Obszar gminy leży na granicy dwóch dużych jednostek strukturalnych bloku przedsudeckiego i monokliny przedsudeckiej, rozdzielonych strefą uskoków środkowej Odry. Podłoże obu jednostek zbudowane jest ze zmetamorfizowanych utworów proterozoicznych (amfibolity, łupki i granitognejsy) oraz utworów staro-paleozoicznych (łupki, szarogłazy, granitognejsy).

Gminę Ścinawa charakteryzuje bogactwo występowania surowców naturalnych, których kopaliny złóż udokumentowano w gminie w całości lub częściowo. Na obszarze gminy Ścinawa występują liczne złoża surowców: metalicznych, energetycznych i skalnych.

Są to:

- złoża węgla brunatnego: w zachodniej części gminy występuje złożo Ścinawa;
- złoża piasków podsadzkowych i naturalnych kruszyw

4.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Ścinawa należy do zlewni rzeki Odry, która wyznacza sieć hydrograficzną. Rzeka ma typowy charakter nizinny i płynie z południa na północ. Ponadto powoduje okresowe wylewy w granicach swojej doliny i wałów przeciwpowodziowych. Do Odry na terenie gminy uchodzą dwa lewobrzeżne odpływy: Bobrek na południu i Zimnica w części centralnej. Do Zimnicy wpływa potok Nowa Młynówka.

Odra charakteryzuje się dużymi wahaniami wodostanów w ciągu roku. Pod wodami powierzchniowymi znajduje się 2,5 % terenu gminy. Przez teren miasta i gminy Ścinawa przepływają: Odra, Zimnica, Dębniak, Jastrzębia, Przychowska Struga, Ługa, Niemstowski Potok, Księgińska Struga. Ciek wodny oprócz Odry spływają w kierunku zachód-wschód.

4.3. Gleby

Gleby w gminie, z uwagi na jej położenie, są bardzo zróżnicowane. W dolinie Odry występują urodzajne, ale bardzo wymagające w uprawie, mady rzeczne. Tereny wyżej położone cechuje duża różnorodność gleb, od bardzo urodzajnych po słabe kompleksy gruntów V i VI kasy.

Całkowita powierzchnia terenów gminy Ścinawa wynosi niemal 164,56 km².

Tabela nr 4.1 Użytkowanie gruntów na terenie gminy Ścinawa – stan na rok 2014

L.p.	Wyszczególnienie	Udział w [%]
1.	Użytki rolne	75,14
2.	Grunty leśne	17,12
3.	Grunty zabudowane i zurbanizowane	4,58
4.	Grunty pod wodami	1,76
5.	Grunty pozostałe	1,40

Źródło: UMiG Ścinawa

Tabela nr 4.2 Sposób użytkowania użytków rolnych – stan na rok 2014

L.p.	Wyszczególnienie	Udział w [%] w stosunku do całości użytków rolnych
1.	Grunty orne	81,71
2.	Łąki	9,72
3.	Pastwiska	5,14
4.	Grunty rolne zabudowane	2,18
5.	Grunty pod stawami	0,06
6.	Sady	0,21
7.	Pozostałe grunty rolne	0,93

Źródło: UMiG Ścinawa

Jak wynika z przytoczonych wyżej danych użytki rolne w gminie to ponad 75 % całkowitej jej powierzchni (przy średniej wojewódzkiej wynoszącej ok. 48 %). Tak duży udział użytków rolnych wskazuje na dużą przydatność gleb do produkcji rolnej.

Na terenie gminy można wyróżnić trzy rodzaje gleb:

- wytworzone z piasków
- wytworzone z glin,
- wytworzone z mad nadrzecznych.

Najlepsze gleby pod względem klas bonitacji dominują we wsiach: Tymowa, Dzieszów, Zaborów, Krzyżowa, Buszkowice, Przychowa, Ręszów i miasto Ścinawa. Użytki zielone (łąki i pastwiska) należą głównie do 3 i 4 klasy bonitacyjnej. Najwięcej użytków zielonych spotyka się w okolicach miejscowości: Tymowa, Sitno, Parszowice.

4.4. Flora, fauna oraz formy jej ochrony

Najcenniejsze obszary, z bogatą i cenną przyrodą, oraz ciekawym krajobrazem związane są z doliną Odry. W niewielu miejscach w Europie zachowały się tak stare lasy łęgowe, z bogactwem gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla tych ekosystemów. Ziemia Ścinawska położona jest nad jednym z najpiękniejszych fragmentów doliny, z dobrze zachowanymi łąkami wierzbowo - topolowymi i wierzbowo - jesionowymi, mogącymi istnieć tylko w terenach regularnie zalewanych przez rzeki. Dobrze zachowane starorzecza, lasy, otwarte tereny podmokłych łąk tworzą niepowtarzalny i nigdzie nie spotykany klimat okolic Ścinawy.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Na terenie gminy Ścinawa występują formy podlegające ochronie na podstawie Ustawy o ochronie przyrody i są to:

- Rezerwat przyrody „Łęg Korea” – 79,29 ha, w ponad 80% położony w gm. Ścinawa. utworzony został w 2001 r. w celu ochrony łągi wiązowo - jesionowej i grądu z miejscem łągi wielu ciekawych ptaków, m.in. kani rudej i czarnej, trzmielojada, bociana czarnego, muchołówka białoszyja, dzięcioła zielonosiwego i średniego. Łęg porasta 6 gatunków roślin chronionych, w tym duża populacja śnieżyczki przebiśnieg. W starorzeczach występują bobry, a na skarpach gnieźdzą się zimorodki.
- Obszary Natura 2000 - specjalny obszar ochrony Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie”
- Użytek ekologiczny Dąbrowa Dolna, 2,93 ha, Tymowa. Przedmiot ochrony: Śródleśne łąki, kępy drzew i krzewów oraz stanowiska rzadkich chronionych gatunków roślin i zwierząt, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.
- Użytek ekologiczny Starorzecze koło Przychowej, 28,54 ha, Lasowice. Przedmiot ochrony: Starorzecze. Stanowiska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich chronionych gatunków roślin i zwierząt, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.
- Użytek ekologiczny Ścinawskie Bagna, 20,87 ha, Lasowice. Przedmiot ochrony: Stanowiska rzadkich chronionych gatunków roślin i zwierząt, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.
- Użytek ekologiczny Śnieżycza, 5,55 ha, Chelmek Wołowski. Przedmiot ochrony: Śródleśne łąki, kępy drzew i krzewów oraz stanowiska rzadkich chronionych gatunków roślin i zwierząt, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.
- Obszary chronionego krajobrazu „Dolina Odry”

Pomniki przyrody:

- Topola biała (*Populus alba*), 580 cm, Zaborów, w parku podworskim,
- Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), 360cm, Zaborów, w parku podworskim,
- Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), 420cm, Zaborów, w parku podworskim,
- Grupa 2 drzew Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), 465cm i 485 cm, Lasowice, w parku podworskim, Lasowice
- Buk pospolity, odm. czerwonołistna (*Fagus sylvatica* ‘*Atropunicea*’), 455 cm, Dzieszław, w parku podworskim,
- Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), 420 cm, Ścinawa, w parku miejskim,
- Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), 360cm, Ścinawa, w parku miejskim,

Proponowane do utworzenia:

- Park Krajobrazowy Dolina Odry na całym odcinku doliny Odry (odcinek Rzeczyca - Ścinawa o walorach parku narodowego).

Rezerваты:

- „Tymowskie Śnieżyce” w lasach w okolicach wsi Tymowa.
- „Przychowskie Łęgi” – obszar doliny Odry pomiędzy Ścinawą, Lasowicami i Przychową.

Użytki ekologiczne:

- Starorzecze Odry położone 2,5 km na północny - wschód od wsi Jurcz, ciągnące się do Grzybowa. Porośnięte olsem, duże obszary turzycowisk i podmokłych łąk, torfowisko niskie. Gniazdują tutaj: łabędź niemy, błotniak stawowy, bekas. Występuje bóbr. Rosną tutaj grzybienie białe, grązel, pływacz, osoka aloesowata. Jedno z cenniejszych starorzeczy odrzańskich w gminie, położonych na dawnych terenach zalewowych Odry.
- Starorzecze w Dziewinie - duże starorzecze o ciekawym położeniu. Rosną tutaj grzybienie białe, grązel żółty. Występuje zimorodek, bóbr.
- Starorzecze „Rydwas” na północny - wschód od Grzybowa w międzywalu. Położone przy wale przeciwpowodziowym. Rośnie tutaj kotewka orzech wodny, grązel żółty. Spotkamy kokoszkę zwyczajną, trzciniaki, bączki i świerszczaka.
- Łąka na zachód od Wielowisi, podmokła łąka za torem kolejowym w kierunku wsi Redlice – jedyne miejsce występowania pięknego pełnika europejskiego.

Parki zabytkowe:

- Cztery parki podworskie w wioskach: Dzieszław, Tymowa, Ręszów, Zaborów. Parki te posiadają okazały starodrzew, w którym dominują dęby, lipy, topole, graby, buki. Szczególnie dorodną grupę dębów napotkano w Dzieszławiu i Ręszowie. W większości tych parków runo jest bogate, charakterystyczne dla lasów łąkowych. Z roślin chronionych występują: bluszcz pospolity, śnieżyczka przebiśnieg, śnieżyca wiosenna, śniedek baldaszkowaty, pierwiosnka lekarska, konwalia majowa, kalina koralowa, kruszyna pospolita oraz rzadkie gatunki roślin nie objęte ochroną.
- Zabytkowe parki z ciekawymi założeniami parkowymi o charakterze krajobrazowym w Jurczu, Lasowicach, Przychowej, Redlicach, Chełmku Wołowskim i Dębcu.
- Parki przypałacowe w Zaborowie, Dzieszławiu, Dziewinie i Ręszowie z licznymi pomnikami przyrody i największym w okolicy platanem klonolistnym o obwodzie 770 cm i wieku 350 lat w parku w Zaborowie.

4.4.1. Specjalny obszar ochrony oraz obszar specjalnej ochrony Natura 2000

Na terenie gminy znajdują się 2 powiązane obszary Natura 2000. Jest to specjalny obszar ochrony (SOO) Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie” – kod obszaru PLH020018 oraz obszar specjalnej ochrony (OSO) Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie” – kod obszaru PLH020008.

Specjalny obszar ochrony (SOO) Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie” zatwierdzony w 2009 r.

Opis ogólny: Obszar stanowi fragment doliny Odry o długości 101 km, od Brzegu Dolnego do Głogowa (od km 290 do km 385 szlaku żeglugowego rzeki Odry), w granicach dawnej trasy zalewowej rzeki, wraz z ujściowym odcinkiem doliny Baryczy.

Obszar obejmuje siedliska nadrzeczne zachowane w międzywalu oraz najlepiej wykształcone lasy, łąki i torfowiska niskie poza jego obrębem. Duża część terenu jest regularnie zalewana. Obszar porośnięty jest lasami, głównie łęgami jesionowymi i wiązowymi, rozwijającymi się na glebach aluwialnych. Przeważają dobrze zachowane płyty siedlisk, częste są starodrzewia ponad 100-letnie, z licznymi drzewami pomnikowymi.

Na terenie obszaru występuje co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, w tym 7 gatunków osiągających liczebność kwalifikującą ostoję.

Istotne gatunki ze względu na konieczność ochrony: bielik, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, kania czarna, kania ruda, łabędź krzykliwy, muchołówka białoszyja.

Gatunki istotne ze względu na konieczność ochrony, lecz nie decydujące o powstaniu SOO Łęgi Odrzańskie: bocian biały, bocian czarny, bąk, bączek, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, dzięcioł

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

czarny, gąsior, kropiatka, jarzębatka, lelek, lerka, muchołówka mała, ortolan, trzmiełojad, zielonka, zimorodek, żuraw.

Łączna ilość gatunków ptaków to ponad 100.

Obszar odznacza się dużym bogactwem rzadkich i zagrożonych siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla dużej rzeki nizinnej (11 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym oba typy bardzo dobrze zachowanych lasów łęgowych, zajmujących tu znaczną powierzchnię).

Cennym elementem przyrody obszaru są łąki z takimi interesującymi gatunkami, jak: goryczka wąskolistna, kosaciec syberyjski czy czosnek kątowny.

Obszar posiada 22 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG; ważne jest przede wszystkim występowanie kilku rzadkich gatunków bezkręgowców (motyli, chrząszczy i wazek) oraz rzadkich gatunków ryb (m.in. kielbica białopłetwego i bolenia).

Obszar specjalnej ochrony (OSO) Natura 2000 „Łęgi Odrzańskie” – kod obszaru PLH020008. Zatwierdzony do ochrony w 2007r.

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 53. Występuje co najmniej 35 łęgowych gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Gnieździ się ok. 100 gatunków ptaków.

W okresie łęgowym obszar zasiedla:

- kania czarna (PCK) - około 4% populacji krajowej (C6),
- muchołówka białoszyja - 2,5%-4% populacji krajowej (C6),
- dzięcioł średni - około 3% populacji krajowej (C6),
- kania ruda (PCK) - 1,5%-2% populacji krajowej (C6),
- dzięcioł zielonosiwy - 1%-2% populacji krajowej,
- czapla siwa - 1,8% populacji krajowej (C3),
- świerszczak - ponad 1% populacji krajowej (C3)
- trzmiełojad i srokosz - około 1% populacji krajowej (C6, C3); stosunkowo licznie (C7) występuje żuraw.

Obszar odznacza się dużym bogactwem siedlisk rzadkich i zagrożonych, charakterystycznych dla dużej rzeki nizinnej (11 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym oba typy bardzo dobrze zachowanych lasów łęgowych, zajmujących tu znaczną powierzchnię).

Niezwykle istotne i ważne jest przede wszystkim występowanie kielbicy białopłetwego i bolenia oraz kilku rzadkich gatunków motyli takich, jak ćma barczatka, maturna czy modraszek.

Bardzo bogata jest flora ostoi z licznymi gatunkami prawnie chronionymi oraz gatunkami rzadkimi i zagrożonymi, tak w skali całej Polski, jak i lokalnie. Między innymi liczne są rośliny storczykowate. W gminie Ścinawa występuje obfita populacja salwinii pływającej i kotewki orzecha wodnego na obszarze starorzeczy Rydwias i Grzybów.

Obszary pełnią rolę bardzo ważnego korytarza ekologicznego (m.in. w ramach krajowej sieci ekologicznej ECONET - Polska (Liro 1998): południowa część obszaru stanowi międzynarodowy obszar węzłowy "17M - Dolina środkowej Odry.

5. GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA

5.1. Rozwój gospodarczy

Miasto i Gmina Ścinawa jest nadal obszarem wysokiej aktywności gospodarczej. Według Banku Danych Regionalnych GUS w roku 2009 w sektorze prywatnym było na jej terenie zarejestrowanych 712 podmiotów gospodarczych, a w 2014 r. było ich 745. Tendencję wzrostową w przedmiotowym zakresie ilustruje tabela nr 5.1.

Tabela nr 5.1. Podmioty zarejestrowane w systemie REGON w latach 2009-2014

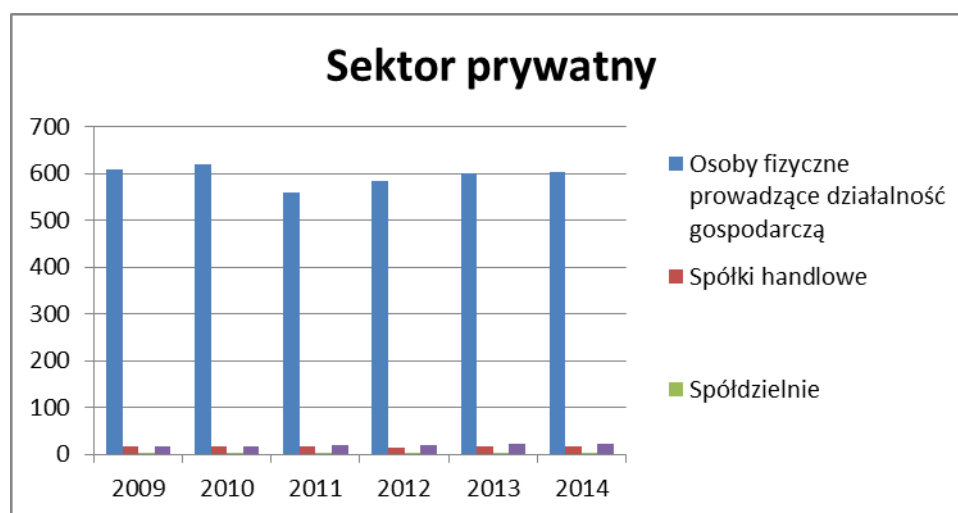
Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Sektor publiczny, w tym:	17	30	28	28	29	26
1.1	Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	9	9	9	9	9	8
1.2	Spółki handlowe	0	0	0	0	0	1
1.3	Przedsiębiorstwa państwowe	0	0	0	0	0	0
2.	Sektor prywatny w tym:	712	739	677	710	735	745
2.1	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	609	619	558	583	600	604
2.2	Spółki handlowe	18	18	17	15	17	17
2.3	Spółdzielnie	4	4	4	4	4	4
2.4	Fundacje	0	0	0	0	0	0
2.5	Stowarzyszenia i organizacje społeczne	17	18	19	20	21	22

Źródło: GUS

Najwięcej podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy działa w sektorze prywatnym (745), z czego najliczniejszą grupą są osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (604).

Wykres nr 5.1. Podmioty gospodarcze sektora prywatnego zarejestrowane systemie REGON w latach 2009 – 2014

Źródło: GUS

Warto wspomnieć w tym miejscu o funkcjonowaniu na terenie powiatu lubińskiego KGHM Polska Miedź S.A., dzięki czemu poziom bezrobocia w powiecie jest niższy od średniej krajowej. Jednak ze względu na swoje położenie, stwarza mniejsze możliwości zatrudnienia dla mieszkańców miasta i gminy Ścinawa niż dla pozostałych gmin powiatu. Stąd poziom bezrobocia w tej gminie jest najwyższy na obszarze powiatu lubińskiego.

5.1.1. Bezrobocie

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców w mieście i gminie Ścinawa wzrosła z 431 osób w roku 2009 do 471 osób w roku 2014.

Tabela nr 5.2. Bezrobocie wg płci na terenie gminy w latach 2009 - 2014

Wyszczególnienie	jm.	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bezrobotni ogółem, w tym:	osoba	431	470	491	560	593	471
mężczyźni	osoba	191	168	195	253	267	194
kobiety	osoba	240	302	296	307	326	277

Spoglądając na przygotowane zestawienie, należy również wziąć pod uwagę fakt, iż w podanym okresie malała również liczba mieszkańców gminy - zwłaszcza mieszkańców w wieku produkcyjnym (w 2009 r. liczba ta wynosiła 6952, a w 2014 r. – 6708). Można więc mówić o niepokojącej tendencji, bo pomimo spadku liczby mieszkańców (wynikających zarówno z malejącej populacji, jak i emigracji zagranicznych), bezrobocie wzrasta.

Zauważmy, że bezrobocie na rozpatrywanym obszarze jest niższe w stosunku do poziomu województwa i obecnie nie jest jednak alarmująco wysokie. Wg danych Powiatowego Urzędu Pracy PUP w Lubinie wielkość stopy bezrobocia na przestrzeni ostatniej dekady znacząco zmalała i na koniec 2014 roku kształtowała się na poziomie 8,8%, co wskazuje na bardziej korzystną sytuację w porównaniu do województwa dolnośląskiego, gdzie stopa bezrobocia wynosiła 10,6%.

5.2. Infrastruktura techniczna

5.2.1. Gospodarka wodno - ściekowa

Zadania Gminy Ścinawa z zakresu zaopatrzenia w wodę pitną i odprowadzania ścieków realizowane są przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Ścinawie.

Zakład Gospodarki Komunalnej w Ścinawie jest zakładem budżetowym Gminy Ścinawa.

Przedmiotem działalności zakładu jest prowadzenie:

1. gospodarki komunalnej:
  - a) zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków,
  - b) utrzymania czystości i porządku w gminie,
  - c) eksploatacji składowiska odpadów komunalnych,
  - d) utrzymania i eksploatacji miejskich dróg, placów i chodników,
2. gospodarki mieszkaniowej:
  - a) wynajmowanie lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Ścinawa,
  - b) administrowanie mieszkaniowym zasobem Gminy Ścinawa,
  - c) wykonywanie zadań z zakresu administracji publicznej zleconych przez organy Gminy Ścinawa,
  - d) prowadzenie działalności dokumentacyjno – technicznej i inwestycyjnej w zakresie budowy, modernizacji i remontów obiektów infrastruktury komunalnej, wodociągowo – kanalizacyjnej, oczyszczania miasta i mieszkalnego zasobu Gminy.

5.2.1.1. Wodociągi

Gmina Ścinawa korzysta z własnych zasobów wód. Mieszkańcy wsi są zaopatrywani w wodę z wodociągów „Wielowieś”, „Dziesław” i ujęcie w Przychowej, natomiast mieszkańcy miasta zaopatrywani są z wodociągu komunalnego, bazującego na ujęciach wód podziemnych z utworów trzeciorzędowych.

Łączna długość sieci wodociągowej w gminie na dzień 31.12.2013 r. wynosiła 67,6 km – w porównaniu z rokiem 2009 długość sieci wodociągowej w gminie wzrosła o 5,4 km.

Tabela nr 5.3. Korzystający z sieci wodociągowej w roku 2009 i 2013 (% ogółu ludności).

Wyszczególnienie	2009	2013
miasto i gmina Ścinawa	94,3 %	94,4 %
Dolny Śląsk (gminy miejsko-wiejskie)	87,0 %	87,7 %
Polska (gminy miejsko-wiejskie)	84,4 %	85,4 %

Źródło GUS

5.2.1.2. Odprowadzanie ścieków

Łączna długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej w gminie na dzień 31.12.2013 r. wynosiła 18,5 km, z czego 11,7 km na terenie miasta, a 6,8 km na obszarze wiejskim. W roku 2009 długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 53,6 km, z czego w mieście 30,4 km, a na terenach wiejskich 23,2 km.

Tabela nr 5.4. Korzystający z sieci kanalizacji sanitarnej roku 2009 i 2013 (% ogółu ludności).

Wyszczególnienie	2009	2013
miasto i gmina Ścinawa	50,7 %	52,3 %
Dolny Śląsk (gminy miejsko-wiejskie)	51,7 %	55,0 %
Polska (gminy miejsko-wiejskie)	50,5 %	55,0 %

Źródło GUS

W gminie istnieje silna potrzeba rozbudowy sieci kanalizacyjnej.

5.2.2. Infrastruktura energetyczna

Na terenie Miasta Ścinawa zlokalizowane są cztery lokalne systemy ciepłownicze obsługiwane przez Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Legnicy Spółka Akcyjna:

- rejon kotłowni „Jadwigi” – sieci niskoparametrowe, wykonane w technologii kanałowej, stanowiące własność odbiorców ciepła,
- rejon kotłowni „Jagiełły 2” - sieci niskoparametrowe, wykonane w technologii kanałowej, stanowiące własność odbiorców ciepła,
- rejon kotłowni „Kościuszki” – sieci niskoparametrowe, częściowe stanowiące własność WPEC Legnica wykonane w technologii preizolowanej i częściowe będące własnością Ścinawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, wykonane w technologii kanałowej
- rejon kotłowni „Jagiełły 1” przy ul. Paderewskiego – sieci niskoparametrowe, z zastosowanymi układami dwu i czteroprzewodowym, stanowiące własność WPEC, wykonane w technologii preizolowanej.

Produkcja ciepła odbywa się w kotłowniach węglowych, a dystrybucja czynnika grzewczego jest realizowana za pomocą niskoparametrowych sieci ciepłowniczych.

Budynki mieszkalne w pozostałych miejscowościach gminy Ścinawa zasilane są przede wszystkim z przydomowych kotłowni indywidualnych.

5.2.2.1. System gazowniczy

Tabela nr 5.5. Korzystający z sieci gazowej roku 2009 i 2013 (% ogółu ludności).

Wyszczególnienie	2009	2013
miasto i gmina Ścinawa	0 %	0 %
Dolny Śląsk (gminy miejsko-wiejskie)	40,4 %	40,7 %
Polska (gminy miejsko-wiejskie)	39,8 %	41,1 %

Źródło UMiG Ścinawa

Miasto i gmina Ścinawa nie posiada sieci gazowej na swoim terenie. Istnieje silna potrzeba budowy sieci gazowej, również dla celów gospodarczych.

5.2.2.2. Oświetlenie ulic

Utrzymanie oświetlenia dróg, parków, skwerów i innych publicznych terenów należy do jednych z podstawowych obowiązków Gminy w zakresie planowania energetycznego.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

W związku ze stałym rozwojem gminy i wzrostem liczby mieszkańców istnieje potrzeba dalszej rozbudowy modernizacji oświetlenia ulicznego (np. wymiana opraw i nieefektywnych źródeł) oraz budowy oświetlenia na nowopowstających osiedlach mieszkalnych.

5.2.2.3. Energia odnawialna

Instalacja wykorzystująca odnawialne źródła energii eksploatowane w obiektach użyteczności publicznej na obszarze miasta i gminy Ścinawa pojawiła się na terenie gminy dopiero w 2014 r.

Tabela nr 5.6. Instalacje OZE zainstalowane w obiektach gminnych

Obiekt	Opis zastosowanej technologii	Rok montażu
Miejsko Gminny Zespół Zakładów Opieki Podstawowej	Panele fotowoltaiczne	2014

5.2.3. Transport

Sieć transportową na terenie gminy Ścinawa tworzą:

- droga krajowa nr 337 relacji Lubin – Wołów/Rawicz z mostem
- drogi wojewódzkie – Chobienia – Ścinawa i Ścinawa – Prochowice,
- 12 dróg powiatowych
- drogi gminne i lokalne o długości 35 km
- linia kolejowa nr 273 Śląsk – Szczecin („magistrała nadodrzańska”).

Na terenie miasta i gminy Ścinawa transport publiczny organizowany jest za pomocą kursów pięciu linii autobusowych, łączących wszystkie miejscowości gminy ze Ścinawą.

Od 1 lipca 2015 r. funkcjonuje w Ścinawie międzygminny bezpłatny transport, mieszkańcy gminy Ścinawa mogą bez opłat przemieszczać się transportem publicznym pomiędzy Ścinawą a Lubinem.

5.2.4. Telekomunikacja

Działalność telekomunikacyjna na terenie gminy prowadzona jest przez dostępnych na rynku operatorów. W dziedzinie telefonii komórkowej dostępne są usługi większości polskich sieci.

Obecnie na terenie gminy nie ma infrastruktury zapewniającej dostęp do Internetu we wszystkich miejscach. Powyższa sytuacja wynika z charakteru obszaru gminy: zróżnicowanie terenu oraz duża lesistość. W gminie istnieje potrzeba stworzenia miejsc z powszechnym dostępem do Internetu.

5.2.5. Gospodarka odpadami komunalnymi

Z uwagi na uwarunkowania ustawowe od lipca 2013 r. w gminie Ścinawa wdrożony został nowy system odbioru odpadów komunalnych:

- system mieszany – odbiór bezpośrednio z nieruchomości (wielkość pojemnika zależna od ilości osób zamieszkujących nieruchomość i sposobu segregacji),
- selektywna zbiórka – system workowy z podziałem na kolory: niebieski – papier, żółty – plastik, zielony – opakowania szklane, brązowy – odpady biodegradowalne,
- PSZOK – punkt bezpłatnego przyjmowania określonego rodzaju odpadów, do którego wszyscy

mieszkańcy miasta i gminy Ścinawa za okazaniem dowodu osobistego będą mogli oddać bezpłatnie odpady gromadzone w sposób selektywny (odpady wielkogabarytowe, budowlano - remontowe, zużyte opony, sprzęt elektroniczny i elektryczny,

- pojemniki na zużyte baterie i akumulatory inne niż przemysłowe i samochodowe – ustawione we wszystkich działających na terenie miasta i gminy Ścinawa placówkach oświatowych i w Urzędzie Miasta i Gminy w Ścinawie,
- pojemniki na przeterminowane lub niepotrzebne leki – ustawione we wszystkich aptekach działających na terenie Ścinawy.

Odbiorem odpadów zmieszanych i selektywnych z terenu miasta i gminy Ścinawa zajmuje się wyłoniona w przetargu firma: Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. z siedzibą w Lubinie. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości zamieszkałych stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki deklarowanej opłaty. Stawka ta wynosi w roku 2015 dla odpadów segregowanych 12 zł za miesiąc za 1 osobę, dla odpadów niesegregowanych 14 zł za miesiąc za 1 osobę.

6. PLANOWANE PODEJŚCIE DO ROZWOJU

Planowe podejście do rozwoju miasta i gminy Ścinawa wyrażało się poprzez opracowywanie różnego rodzaju gminnych planów i programów, które następnie konsekwentnie były realizowane z zamiarem osiągnięcia celów w nich zawartych. W ostatnich latach Gmina działała m.in. w oparciu o następujące dokumenty zatwierdzone uchwałami Rady Miejskiej:

- 1) Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa 2000 - 2012
- 2) Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2009 - 2012 z uwzględnieniem lat 2013 – 2016
- 3) Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2009 - 2012 z perspektywą do 2016 r.
- 4) Prognoza Oddziaływania na Środowisko
- 5) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta i Gminy Ścinawa na rok 2013
- 6) Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2011 - 2013
- 7) Roczny program współpracy Gminy Ścinawa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2015

Strategia równoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa

W Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa misja zawarta jest w sformułowaniu:

„Mieszkańcy Gminy stanowią z mocy prawa wspólnotę samorządową”

„Gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność”

„Do zakresu działania Gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów”

Plany Odnowy Miejscowości

Od roku 2008 sukcesywnie w poszczególnych miejscowościach opracowywane są z inicjatywy mieszkańców i przy aktywnym ich udziale tzw. Plany Odnowy Miejscowości. Plany te w swoich założeniach stanowią dokumenty o charakterze strategicznym i mają na celu stworzenie szczegółowych koncepcji oraz wizji rozwoju poszczególnych miejscowości. Określają generalny kierunek zmian pożądaných przez mieszkańców oraz przedstawiają metody i narzędzia ich wdrażania. Na 19 sołectw w gminie Ścinawa, 11 posiada takie plany odnowy, które przyjęte zostały poprzez

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

uchwały Zebrania Wiejskiego, a następnie zatwierdzone odrębnymi uchwałami przez Radę Miejską. Większość z tych dokumentów wymaga jednak aktualizacji.

Tabela nr 6.1. Sołectwa, które opracowały Plany Odnowy Miejscowości

Lp.	Sołectwo	Okres obowiązywania	Wizja odnowy/misja
1.	Buszkowice	2008	Buszkowice nad Odrą – przyciągają pięknem okolicznej przyrody, ciszą oraz życzliwością mieszkających tu ludzi.
2.	Dłużyce	2009	Legendarna wieś Dłużyce z życzliwymi, gościnnymi i niezwykle zaangażowanymi społecznie mieszkańcami.
3.	Dziesław	2008	Dziesław to rolnicza wieś z gospodarnymi i życzliwymi mieszkańcami.
4.	Krzyżowa	2010	Krzyżowa, tuż obok Ścinawy, ma dobre jedzenie i wspaniałe rękodzieło.
5.	Lasowice	2013	Kompleksowy i harmonijny rozwój miejscowości Lasowice, poprzez wykorzystanie jej potencjałów i zasobów, podstawą poprawy warunków życia społeczności lokalnej.
6.	Parszowice	2009	Otwarta i piękna wieś Parszowice z życzliwymi i serdecznymi mieszkańcami
7.	Przychowa	2013	Rozwój miejscowości przychowa poprzez wykorzystanie jej potencjału i zasobów, będących podstawą poprawy warunków życia społeczności lokalnej.
8.	Turów	2008	Blisko miasta i blisko przyrody z pomysłami i zaradnymi mieszkańcami.
9.	Tymowa	2008	To czteromilowa wieś życzliwych i gospodarnych ludzi, gdzie żyje się dostatnio, miło i przyjemnie.
10.	Wielowieś	2008	Z wieloma stawami, wieloma zabytkami i wieloma aktywnymi mieszkańcami. Oferuje również ciszę i kontakt z naturą.
11.	Zaborów i Grzybów	2009	Pachnąca nadodrzańskimi ziołami, z mieszkańcami działającymi razem. Wieś Zaborów podtrzymuje tradycję lokalnego ośrodka pomagającego sąsiadom.

Zarówno Plany Odnowy Miejscowości, jak i Sołeckie Strategie Rozwoju to dokumenty, które sankcjonują zrównoważony rozwój wsi w kierunku, na którym zależy mieszkańcom oraz z poszanowaniem ochrony środowiska naturalnego.

CZEŚĆ III – STRATEGIA

1. MISJA, WIZJA, CEL NADRZĘDNY I CELE STRATEGICZNE

Zasady prac nad Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa.

Zasady, którymi kierowano się podczas prac nad strategią:

- Zasada partnerstwa - realizacja zasady partnerstwa oznacza włączenie władz gminnych i innych instytucji publicznych, partnerów gospodarczych i społecznych, a także właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w procesy przygotowania, a następnie wdrażania strategii rozwoju gminy.
- Zasada zrównoważonego rozwoju – zgodnie z tą zasadą przy korzystaniu z zasobów naturalnych nie należy kierować się jedynie zaspokajaniem własnych potrzeb, ale też brać pod uwagę przyszłe pokolenia i stan otaczającego środowiska. W planowaniu działań strategicznych należy dążyć do synergii celów gospodarczych, społecznych i ochrony środowiska.
- Zasada promowania równości szans kobiet i mężczyzn – zasada ta jest jedną z naczelných polityk horyzontalnych UE, której przestrzeganie gwarantuje kobietom i mężczyznom przypisanie równych praw i obowiązków, a także równy dostęp do zasobów (środki finansowe, szanse rozwoju), z których mogliby korzystać. W sposób szczególny przez „promowanie równości” należy rozumieć działania przyczyniające się do zwiększenia trwałego udziału kobiet i mężczyzn w zatrudnieniu i rozwoju ich kariery, ograniczenia segregacji na rynku pracy, zwalczania stereotypów związanych z płcią w dziedzinie kształcenia i szkolenia oraz propagowania godzenia pracy i życia osobistego.

1.1. Misja

Misja to wyrażenie celu: fundamentalnego, jednoznacznego, unikalnego, który będzie różnicował daną gminę od innych, ze względu na przedmiot, zakres i sposób działania.

Misja miasta i gminy Ścinawa wypracowana przez uczestników warsztatów brzmi następująco:

**AKTYWNE WŁĄCZANIE OBYWATELI I ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH
WE WSPÓLNE ZARZĄDZANIE ROZWOJEM.**

1.2. Wizja przyszłości i cel nadrzędny rozwoju miasta i gminy Ścinawa

Wizja rozwoju gminy to obraz jej przyszłego stanu, do którego będzie się dążyć, uwzględniając dobro środowiska przyrodniczego i potrzeby mieszkańców. Wszystkie działania podejmowane na rzecz jej urzeczywistnienia nie mogą zagrażać ani degradować środowiska.

Uczestnicy warsztatów sformułowali obraz miasta i gminy za 5 lat. Określono pożądane cechy środowiska przyrodniczego, skalę rozwoju gospodarczego, funkcjonowanie instytucji publicznych i poziom życia mieszkańców.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Poprzez stworzenie wizji w 3 głównych sferach rozwoju, przygotowano ramy, które pozwoliły na wyznaczenie celów i sposobów ich realizacji. W ten sposób w strategii zaplanowano konsekwentny ciąg zdarzeń.

Hasłowa wizja rozwoju miasta i gminy Ścinawa brzmi:

ŚCINAWA TO MIEJSCE PRZYJAZNE MIESZKAŃCOM, GDZIE WSPIERA SIĘ LOKALNĄ AKTYWNOŚĆ, DBAJĄC O LOKALNE DZIEDZICTWO PRZYRODNICZE I KULTUROWE. JEST TO RÓWNIEŻ MIEJSCE ATRAKCYJNE DLA TURYSTÓW I INWESTORÓW.

Wizja w ujęciu szczegółowym to bardziej rozwinięty obraz miasta i gminy:

Sfera środowiskowa.

- Środowisko naturalne jest w dobrym stanie, jego jakość nie uległa pogorszeniu, a najcenniejsze obszary, ze względu na walory krajobrazowe i przyrodnicze, są należycie chronione.
- Gmina dba o środowisko, chroniąc je przed zanieczyszczeniem: ścieki oczyszczone odprowadzane do odbiorników spełniają parametry określone w obowiązujących przepisach prawa, odpady komunalne odbierane od mieszkańców są unieszkodliwiane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie wymaganiami.
- Większość energii pozyskiwana jest ze źródeł odnawialnych, przyjaznych środowisku.
- Możemy pochwalić się dobrze zachowanym dziedzictwem kulturowym i historycznym.
- Istniejąca infrastruktura turystyczna, rozwijana w oparciu o Odrę, zaspokaja wymagania mieszkańców i osób z poza terenu miasta i gminy.
- System dróg, ścieżek, szlaków sprzyja bezpiecznemu i sprawnemu przemieszaniu się. System jest też ważnym elementem regionalnego systemu komunikacji i turystyki w „Krajinie Łęgów Odrzańskich” powiązany z innymi regionami województwa dolnośląskiego.

Sfera gospodarcza.

- Mieszkańcy nie mają większych problemów w znalezieniu zatrudnienia i pozyskaniu dochodów. Głównie dzięki zatrudnieniu w znajdujących się na terenie powiatów zakładów wchodzących w skład KGHM, funkcjonowaniu LSSE oraz tworzeniu nowych oraz rozwijaniu istniejących firm.
- Firmy mają korzystne i konkurencyjne warunki do rozwoju i tworzenia nowych miejsc pracy.
- Wykorzystane są możliwości do rozwoju usług, także na podstawie walorów przyrodniczo – krajobrazowych.
- Region znany jest z możliwości wypoczynku w gospodarstwach agroturystycznych, wybitnej jakości żywienia i możliwości zakupu dobrej jakości produktów lokalnych, zwłaszcza żywności.
- Rolnictwo i przetwórstwo produktów rolnych jest ważnym działem gospodarki gminy.

Sfera społeczna.

- Mieszkańcy, a w szczególności osoby starsze, są pod dobrą i dostosowaną do potrzeb opieką zdrowotną i socjalną.
- Gminę zamieszkuje coraz większa ilość mieszkańców, w tym sporo ludzi młodych, wykształconych i przedsiębiorczych.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

- Spora grupa mieszkańców stale dba o podnoszenie swoich kwalifikacji i jest dobrze wykształcona. Kwalifikacje są dostosowane do rynku pracy i możliwości rozwoju.
- Jakość życia mieszkańców pozwala na bezpieczny i spokojny byt oraz rozwój.
- Mieszkańcy wszystkich miejscowości mają możliwość spotykania się i spędzania wspólnie wolnego czasu w dobrze przygotowanych do tego miejscach i obiektach.
- Cechą mieszkańców jest dbałość o środowisko, aktywność i zaangażowanie na rzecz swoich społeczności i gminy oraz zwiększanie swojej wiedzy i świadomości.
- Sołectwa pełnią funkcję lokalnych ośrodków aktywności obywatelskiej i rozwojowej.
- Do rozwoju gminy, w tym społeczności lokalnych, jest sprawnie pozyskiwana pomoc z różnych źródeł, z dużym zaangażowaniem mieszkańców i sołectw.
- Sołectwa są aktywnie wspierane przez gminę i mają możliwość realizowania własnych działań.
- W gminie mieszka się i przebywa bez obaw o bezpieczeństwo.
- Rozwój gminy oparty jest o dobrze funkcjonujący system współpracy z aktywnymi grupami mieszkańców, kooperacją z organizacjami pozarządowymi i współdziałaniem z instytucjami i organizacjami w regionie.
- Wspierane są osoby starsze i ich aktywność, wzmacniane są działania na rzecz integracji międzypokoleniowej, prowadzona jest polityka włączania kobiet w aktywność na poziomie gminy.
- Wspólnie pielęgnujemy lokalne tradycję, ale także jesteśmy otwarci na świat i aktywnie realizujemy projekty z naszymi partnerami zagranicznymi.
- Gminna infrastruktura oświatowa (przedszkola, szkoły) jest nowoczesna, dostosowana do potrzeb mieszkańców.

Z tak sformułowanej wizji powstał cel nadrzędny rozwoju miasta i gminy Ścinawa:

Ścinawa to miasto i gmina przyjazna mieszkańcom, rozwijająca się w oparciu o zachowane walory przyrodniczo - kulturowe, przedsiębiorczość mieszkańców oraz potencjał turystyczny i gospodarczy Odry.

1.3. Cele strategiczne

Cel strategiczny w odróżnieniu od celu nadrzędnego to taki cel, który mamy osiągnąć w całości i za osiągnięcie którego, ponosimy w pełni odpowiedzialność. Cel nadrzędny w dużym stopniu osiągniemy wówczas, gdy będziemy realizować cele strategiczne. Określenie celu strategicznego polega więc na odpowiedzi na pytanie: jaki rozwój zapewni miastu i gminie realizację celu nadrzędnego? Przy budowie strategii zrównoważonego rozwoju, odpowiedź na to pytanie jest następująca: rozwój społeczno - gospodarczy zharmonizowany ze środowiskiem, czyli rozwój, w którym granicą podejmowanych działań jest trwałość zasobów środowiska przyrodniczego.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Cele strategiczne są „rozbite” na cele w układzie poszczególnych sfer (ładów).

Sfera środowiskowa.
CEL STRATEGICZNY 1:

ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH,
ŚRODOWISKOWYCH I KULTUROWYCH NA RZECZ ROZWOJU MIASTA I GMINY.

Sfera gospodarcza.
CEL STRATEGICZNY 2:

STWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ROZWOJOWI GOSPODARCZEMU MIASTA
I GMINY.

Sfera społeczna.
CEL STRATEGICZNY 3:

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY ŚCINAWA.

2. ANALIZA SWOT

2.1. Szanse i zagrożenia rozwoju miasta i gminy

W rozdziale została dokonana analiza czynników sprzyjających i ograniczających rozwój miasta i gminy Ścinawa. Rozważano atuty miasta i gminy oraz słabości, stanowiące istotne bariery rozwojowe. Odniesiono się także do możliwości, które mogą pojawić się w przyszłości w otoczeniu gminy i rzutować na jej rozwój.

Analiza SWOT dla miasta i gminy Ścinawa została przeprowadzona podczas warsztatów, wzbogacono ją także o wnioski płynące z diagnozy. Gminę poddano analizie wartościującej, określając słabe i mocne strony gminy obecnie, w podziale na 3 sfery – czyli co gmina ma, a czego nie ma, a co może wpływać na jej rozwój. Odniesiono się również do możliwości i zagrożeń, które mogą pojawić się w przyszłości w otoczeniu oraz wewnątrz gminy i wpływać na jej kondycję. Przewidując je, władze lokalne mogą uniknąć wielu trudności. Stawiając na mocne strony i wykorzystując szanse, gmina może skutecznie niwelować słabości.

2.1.1. Stymulatory rozwoju

Czynniki sprzyjające rozwojowi to stymulatory rozwoju, tzn. te czynniki, które umożliwią miastu i gminie Ścinawa realizację przyjętej wizji i celu nadrzędnego strategii. Są to czynniki, które gmina może wykorzystać w pobudzaniu własnego rozwoju. Należy do nich zaliczyć:

- Stymulowanie inicjatyw społecznych. Stworzenie warunków do zwiększenia aktywności mieszkańców zarówno w zakresie inicjatyw własnych (własna działalność gospodarcza, zmiana kwalifikacji zawodowych), jak i przedsięwzięć służących mieszkańcom (zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, opieka nad osobami znajdującymi się w trudnych warunkach, w tym osobami starszymi). Temu celowi ma służyć powołanie organizacji społecznej oraz organizacji gospodarczej wspierających przedsiębiorczość i tworzenie dodatkowych miejsc pracy.
- Tworzenie partnerstwa społecznego i zwiększanie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu problemów gminy. Ma temu służyć odpowiedni przepływ informacji pomiędzy gminą i mieszkańcami oraz włączanie mieszkańców w proces decyzyjny (partycypacja społeczna). Wykorzystanie wiedzy i pomysłów lokalnej społeczności to budowanie rozwoju gminy w oparciu o najcenniejszy zasób – potencjał ludzki.
- Wykorzystanie walorów przyrodniczo – krajobrazowych i kulturowych gminy w promocji gminy, tworzenie dodatkowych miejsc pracy i przyciąganie turystów do skorzystania z atrakcji i oferty.
- Stymulowanie przedsiębiorczości na rzecz tworzenia miejsc pracy. Dzięki funkcjonowaniu na terenie powiatu lubińskiego KGHM Polska Miedź S.A. poziom bezrobocia w powiecie jest niższy od średniej krajowej. Jednak najmniejszy wpływ KGHM-u na zatrudnienie mieszkańców powiatu widać na terenie miasta i gminy Ścinawa, gdzie bezrobocie jest stosunkowo największe. Warto wspierać również włączenie w system LSSE, rozwój indywidualnej przedsiębiorczości oraz wspierać tworzenie nowych miejsc w pracy w przedsiębiorstwach działających lokalnie. Przy wsparciu i współpracy z przedsiębiorcami warto stymulować tworzenie nowych podmiotów oferujących innowacyjne produkty i usługi o wysokim poziomie marż i wartości dodanej.
- Na bazie strategii przygotowanie planów rozwoju oraz staranie się o zewnętrzne fundusze na ich realizację.

Uczestnicy warsztatów dokonali analizy wartościującej, określając mocne i słabe strony gminy oraz szanse i zagrożenia dla jej rozwoju.

Tabela nr 2.1. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
Sfera środowiskowa • Położenie gminy nad Odrą • Znajdujące się na terenie gminy Łęgi nadodrzańskie • Duże bogactwo lasów i parków • Znajdujące się na terenie gminy obszary Natura 2000 • Rozwijająca się baza turystyczna, np. Port Ścinawa	Sfera środowiskowa • Słabo rozwinięta sieć kanalizacji • Wzrastające zużycie sieci wodociągowej • Oczyszczalnie ścieków wymagają rozbudowy i modernizacji • Brak sieci gazowej na terenie gminy • Wiele gospodarstw domowych i gminnych obiektów użyteczności publicznej korzysta ze źródeł ciepła opalanych węglem • Systematyczne zanikanie walorów przyrodniczo – kulturowych gminy, w tym niska spójność architektoniczna nowej zabudowy • Niewystarczający nadzór i ochrona obiektów pałacowo - dworskich i parków • Nie w pełni wykorzystane zasoby przyrodnicze i kulturowe, w tym Odra, do rozwoju oferty rekreacyjnej, turystycznej i edukacyjnej • Zły stan basenu miejskiego • Niewystarczająca sieć tras rowerowych, są one słabo oznaczone i oświetlone z niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturą (np. parkingi) • Zły stan techniczny mostu na Odrze • Słaby stan techniczny wielu dróg oraz niewystarczająca ilość chodników i oświetlenia • Pojawiające się dzikie wysypiska śmieci • Zły stan infrastruktury melioracyjnej

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Sfera gospodarcza • Wzrastająca ilość prowadzonych działalności gospodarczych • Działalności te prowadzone są głównie w branżach handlowych i usługowych • Dobra lokalizacja i położenie przy Odrze	Sfera gospodarcza • Brak infrastruktury wsparcia przedsiębiorczości i dywersyfikacji branż – inkubator, strefa ekonomiczna, etc. • Słabo rozwinięta sieć bezpośredniej sprzedaży produktów rolnych • Niska świadomość znaczenia rozwoju przedsiębiorczości • Na obszarze gminy nie funkcjonuje LSSE • Słaba oferta uzbrojonych terenów pod zabudowę mieszkaniową i przemysł • Brak ofert, w tym inwestycyjnych, uwzględniających miejsca pracy dla młodzieży, kobiet wracających na rynek pracy oraz osób powyżej 50 lat • W porównaniu z pozostałymi gminami powiatu, stosunkowo wysokie bezrobocie
Sfera społeczna • Istniejąca sieć placówek edukacyjnych • W budżecie gminy wyodrębniony jest fundusz sołecki, co buduje samorządność na poziomie wsi • Aktywna grupa liderów wiejskich • Rozbudowana baza Centrum Kultury i Turystyki w Ścinawie (CTiK) • Organizacja cyklicznych imprez, przyciągających nie tylko mieszkańców gminy, np. Blues nad Odrą • Dobrze wykształcona kadra placówek oświatowych i CTiK • Szeroka oferta kulturalna i sportowa skierowana do mieszkańców miasta i gminy • Na terenie gminy działają NGO z czego większość to OSP oraz kluby sportowe • Duży potencjał aktywnych liderów wiejskich, głównie osób starszych • Istniejący posterunek policji • Dostęp do podstawowej opieki medycznej	Sfera społeczna • Spadająca liczba mieszkańców • Zbyt mała liczba miejsc w żłobkach i przedszkolach • Nie każda infrastruktura sportowa przy szkołach zaspokaja wszystkie potrzeby do realizacji programu • Zgłaszany przez mieszkańców zły stan infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (boiska, place zabaw, tereny zielone) • Mało różnorodna oferta zajęć pozalekcyjnych • Obiekty kulturalne i świetlicowe wymagają remontu • Duże koszty utrzymania świetlic • Remizy OSP wymagają remontów i doposażenia • Nie wszystkie sołectwa posiadają zadowalającą dla mieszkańców ilość połączeń transportu publicznego • Mała liczba połączeń autobusowych z sąsiednimi gminami • Słaby dostęp do Internetu • Mała ilość (poza OSP i klubami sportowymi) organizacji pozarządowych działających na rzecz swojej wsi • Małe zaangażowanie ogółu mieszkańców

	w życie gminy, w szczególności młodych ludzi • Mała ilość plenerowych miejsc sprzyjających integracji społecznej, szczególnie brak miejsc wypoczynku nad wodą • Oferta CTiK nie spełnia oczekiwań części mieszkańców, głównie z terenów wiejskich gminy • Niewystarczająca ilość animatorów świetlicowych, trenerów sportu • Słabe przygotowanie animatorów świetlicowych • Słabe zaangażowanie młodzieży w działalność społeczną • Niewystarczająca oferta opieki dla osób starszych, niepełnosprawnych • Niski poziom świadomości obywatelskiej • Zbyt mała ilość programów aktywizujących społeczność lokalną • Zbyt mała liczba mieszkań socjalnych i komunalnych • Ograniczenia czasowe i personalne w pracy posterunku policji • Niezadawalający poziom opieki medycznej – brak pogotowia, opieki nocnej, obsady specjalistów
Szanse	Zagrożenia
• Położenie w pobliżu miast istotnych w skali województwa • Przynależność do Zagłębia Miedziowego • Działanie na terenie powiatu dużej grupy kapitałowej (KGHM) • Wzrost zainteresowania ofertą gminy (turystyczną i inwestycyjną) • Dalsze pozyskiwanie przez gminę środków z źródeł zewnętrznych, m in. z UE • Członkostwo w LGD	• Strategiczne zagrożenie dla mieszkańców i funkcjonowania gminy wynikające z planów otwarcia odkrywkowej kopalni węgla brunatnego • Poważne zagrożenie powodziowe • Poflotacyjny zbiornik odpadów „Żelazny Most” znajdujący się na terenie gminy Rudna • Starzejące się społeczeństwo • Migracje młodych mieszkańców Gminy • Przenoszenie miejskiego stylu życia na wieś

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

2.1.2. Destymulatory rozwoju

Destymulanty (problemy) rozwoju gminy powinny posiadać trzy cechy:

- mieć charakter negatywny dla rozwoju;
- opisywać stan istniejący;
- powinny być istotne z punktu widzenia realizacji strategii.

Uczestnicy warsztatów korzystając z własnych obserwacji i analizy SWOT identyfikowali problemy w 3 sferach: środowiskowej, społecznej, gospodarczej.

Sfera środowiskowa.

Problemy:

1. Wiele obiektów publicznych i prywatnych korzysta ze źródeł energii opalanych węglem.
2. Systematyczne zanikanie walorów przyrodniczo – kulturowych gminy, m.in. w wyniku niskiej spójności architektonicznej.
3. Niedostatecznie rozwinięta i starzejąca się infrastruktura publiczna (w tym drogi lokalne, kanalizacja, wodociągi, oczyszczalnie ścieków, sieć gazowa, oświetlenie).
4. Nie w pełni wykorzystane zasoby przyrodnicze i kulturowe, w tym Odra, do rozwoju oferty rekreacyjnej, turystycznej i edukacyjnej.
5. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców.

Sfera gospodarcza.

Problemy:

1. Niewystarczające działania na rzecz wsparcia przedsiębiorczości i dywersyfikacji rozwijanych branż gospodarczych.
2. Słabo rozwinięta sieć bezpośredniej sprzedaży produktów rolnych.
3. Niska świadomość społeczna znaczenia rozwoju przedsiębiorczości.

Sfera społeczna.

Problemy:

1. Niski poziom świadomości obywatelskiej i zaangażowania mieszkańców w życie gminy.
2. Niepełny rozwój infrastruktury sportowo – rekreacyjnej oraz niewystarczająca oferta zorganizowanych form aktywnego spędzania czasu wolnego.
3. Niezadowalający stan infrastruktury oświatowej, opiekuńczej i zdrowotnej.
4. Niepełny rozwój infrastruktury kulturalnej i społecznej oraz niewystarczająca oferta zorganizowanych form aktywnego spędzania czasu wolnego.
5. Niesatysfakcjonujący mieszkańców poziom funkcjonowania transportu publicznego.

Zidentyfikowane problemy zostały następnie przekształcone na cele szczegółowe. W ten sposób problemy stanowiące istotne bariery rozwoju zostały przekształcone na pozytywne docelowe stany w przyszłości.

3. PLAN OPERACYJNY STRATEGII - CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA STRATEGICZNE

Przyjęcie wizji gminy umożliwiło sformułowanie celu nadrzędnego strategii, stanowiącego podstawową przesłankę dalszego rozwoju gminy. Cele główne określone jako zrównoważony rozwój trzech sfer: środowiskowej, społecznej i gospodarczej.

Cele szczegółowe to konkretne efekty, które gmina osiągnie za 5 lat, stanowiące odpowiedź na zidentyfikowane problemy.

Cel szczegółowy powinien być:

- precyzyjny,
- mierzalny,
- osiągalny,
- realistyczny,
- określony w czasie.

Zapisanie celów szczegółowych w formie priorytetowych zadań strategicznych do realizacji z przypisanym czasem ich wykonania i odpowiedzialnością, umożliwia spełnienie powyższych warunków. Tak powstaje plan operacyjny (harmonogram) do każdego celu szczegółowego.

W zapisach dotyczących finansowania, pod pojęciem „środki zewnętrzne” należy rozumieć wszystkie możliwe do uzyskania na dany cel wsparcia (finansowe, organizacyjne, rzeczowe). Głównym źródłem zapewne będą programy i fundusze Unii Europejskiej, ale istotne są również inne źródła. Duże znaczenie mają również środki pozyskane niebezpośrednio przez samorząd, ale przez instytucje i organizacje pozarządowe, z którymi Gmina będzie współpracowała, aby zrealizować działania zawarte w strategii.

Sfera środowiskowa

CEL STRATEGICZNY 1:

ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH, ŚRODOWISKOWYCH I KULTUROWYCH NA RZECZ ROZWOJU MIASTA I GMINY.

Dla osiągnięcia celu głównego określono następujące cele szczegółowe:

- 1.1. Wspieranie efektywności energetycznej oraz pozyskiwanie energii z Odnawialnych Źródeł Energii (OZE).
- 1.2. Zachowanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych oraz kulturowych poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki przestrzennej i działań edukacyjnych oraz ochronnych.
- 1.3. Dalszy rozwój i modernizacja infrastruktury komunalnej.
- 1.4. Rozwój oferty turystyczno - rekreacyjnej i edukacyjnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe gminy.
- 1.5. Rewitalizacja miasta uwzględniająca wymogi ochrony przyrody i środowiska.

Cel szczegółowy 1.1. Wspieranie efektywności energetycznej oraz pozyskiwanie energii z Odnawialnych Źródeł Energii (OZE).

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 1.1.

Kwestie efektywności energetycznej oraz zwiększenie produkcji i wykorzystania „ekologicznej” energii z OZE są jednym ze strategicznych priorytetów UE na lata 2014 - 2020.

Ma to również odzwierciedlenie na poziomie regionalnym w założeniach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO), który będzie głównym źródłem wsparcia finansowania tych działań. W ramach tego celu szczegółowego wspierane będą inwestycje związane z efektywnością energetyczną budynków publicznych, oświetlenia drogowego oraz wspólnych częściach wielorodzinnych budynków mieszkalnych (przedsięwzięcia termomodernizacyjne, oświetlenie energooszczędne, etc.), tworzenie źródeł energii opartych na OZE oraz tworzenie systemów zarządzania energią. Gmina powinna również zachęcać inwestorów, choćby przez odpowiednie zapisy w planie zagospodarowania przestrzennego, do realizacji na terenie gminy infrastruktury wytwarzania energii z OZE. Warto zwrócić uwagę, że w kolejnych dekadach kwestie energetyczne (źródła pozyskiwania i wytwarzania, ceny i dostępność surowców, koszt jej wytworzenia, etc.) będą zapewne ulegać dynamicznym zmianom i będą miały wpływ na światowy system gospodarczy i społeczny. Warto więc zastanowić się również nad wspieraniem działań prosumenckich – czyli związanych z wytwarzaniem energii przez indywidualne gospodarstwa domowe na swoje potrzeby czy sprzedawanie i przekazywanie wytwarzanej energii do publicznych sieci przesyłowych.

Cel szczegółowy 1.1. zostanie osiągnięty poprzez następujące zadania strategiczne:

1. Podnoszenie efektywności energetycznej w budynkach publicznych i komunalnych oraz w ramach eksploatacji oświetlenia drogowego.
2. Podnoszenie efektywności energetycznej we wspólnych częściach wielorodzinnych budynków mieszkalnych.
3. Wprowadzenie źródeł energii w większym stopniu opartych na OZE.
4. Prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych związanych z zachęcaniem mieszkańców i przedsiębiorców z terenu gminy do poprawienia efektywności energetycznej w posiadanych budynkach i wykorzystaniu energii z OZE.

Cel szczegółowy 1.2. Zachowanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych oraz kulturowych poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki przestrzennej i działań edukacyjnych oraz ochronnych.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 1.2.

Gmina Ścinawa kojarzona jest głównie z położeniem w Zagłębiu Miedziowym. Nie oznacza to jednak, że na terenie gminy nie znajdują się obszary cenne przyrodniczo, zabytki i tereny o dużych walorach krajobrazowych. Powinny one zostać zachowane, choćby z tego względu, że mają duży wpływ na tożsamość gminy i stanowią element dziedzictwa obszaru, jak np. parki gminne, które wymagają rewitalizacji. Aby było to możliwe należy wykonać nową Inwentaryzację Przyrodniczą. Ważnym narzędziem realizacji tych działań jest odpowiedni plan zagospodarowania przestrzennego oraz realizacja działań edukacyjnych. Należy podkreślić również, że żadne z planowanych w ramach strategii zadań nie będzie negatywnie oddziaływać na znajdujące się na terenie gminy obszary Natura 2000 i inne obszary chronione.

Cel szczegółowy 1.2. zostanie osiągnięty poprzez następujące zadania strategiczne:

- 1.2.1. Uwzględnianie w tworzonych planach zagospodarowania przestrzennego kwestii związanych z zachowaniem dziedzictwa przyrodniczego i historycznego.
- 1.2.2. Popularyzacja dbałości o prywatne posesje i tereny wspólne.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

- 1.2.3. Rozwinięcie zlokalizowanej w Dziewinie bazy edukacji ekologicznej oraz szkolnego schroniska młodzieżowego.
- 1.2.4. Działania na rzecz zachowania, rewitalizacji, renowacji i odtworzenia obiektów zabytkowych.
- 1.2.5. Działania na rzecz zachowania i odtwarzania obszarów przyrodniczo cennych.

Cel szczegółowy 1.3. Dalszy rozwój i modernizacja infrastruktury komunalnej.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 1.3.

Obecnie braki w infrastrukturze komunalnej wskazywane są jako jeden z największych problemów gminy. Rodzi to konieczność rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz uwzględnienie w perspektywie do 2020 roku konieczności ich modernizacji, a także racjonalizacji zużycia wody. Ważnym działaniem jest również poprawa stanu rowów melioracyjnych. Większość miejscowości na terenie gminy nie jest podłączonych do sieci gazowej. Bardzo ważnym elementem tej infrastruktury są także lokalne drogi. W całym okresie realizacji strategii powinny być realizowane działania związane z ich remontami i modernizacją, budową nowych, inwestycjami w chodniki oraz oświetlenie uliczne.

Cel szczegółowy 1.3. zostanie osiągnięty poprzez następujące zadania strategiczne:

- 1.3.1. Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków, kanalizacyjnej i wodociągowej, melioracji.
- 1.3.2. Prowadzenie działań racjonalizujących zużycie wody.
- 1.3.3. Wspieranie przedsięwzięć związanych z gazyfikacją wsi.
- 1.3.4. Rozbudowa i poprawa jakości dróg przebiegających przez Gminę, w tym budowa chodników i oświetlenia ulicznego.

Cel szczegółowy 1.4. Rozwój oferty turystyczno-rekreacyjnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe gminy.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 1.4.

Istniejące na terenie gminy zasoby przyrodnicze i kulturowe stanowią dobrą bazę do rozwinięcia oferty turystyczno – rekreacyjnej i edukacyjnej. Szczególnie powinna ona być skierowana do mieszkańców najbliższych ośrodków miejskich – Lubina, Polkowic i Legnicy oraz opierać się na działaniach związanych z turystyką aktywną i weekendową, rozwijaną głównie na rzece Odrze. Aby oferta ta była naprawdę atrakcyjna należy rozbudować sieć tras i ścieżek rowerowych (przystosowanych również do potrzeb nordic walkingu i rolkarzy) i połączyć ją z trasami na terenie sąsiednich gmin, rozbudować infrastrukturę turystyczną i rekreacyjną, szczególnie na Odrze oraz terenach leśnych i parkowych. Inwestycji wymaga również infrastruktura edukacyjna (ścieżki przyrodnicze i kulturowe, tablice edukacyjne, etc.), prezentująca zasoby przyrodnicze i kulturowe. Ważne, aby zarówno oferta turystyczna, jak i edukacyjna, uwzględniały nowoczesne, interaktywne formy komunikacji i prezentacji – serwisy internetowe, aplikacje mobilne, gry planszowe i elektroniczne etc. Warto ofertę tą prezentować i promować również w sposób ciekawy, angażujący uczestników w działania, zapewniając im pozytywne emocje i doświadczenie, należy więc tworzyć Centrum Edukacji Ekologicznej, Ekomuzea czy Wioski Tematyczne. Nie należy zapominać o rozwijaniu obecnych „markowych” elementach systemu promocji Ścinawy, takich jak np. „Blues nad Odrą”.

Cel szczegółowy nr 1.4. zostanie osiągnięty poprzez następujące zadania strategiczne:

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

- 1.4.1 Rozbudowa nadodrzańskiej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.
- 1.4.2. Rozbudowa sieci tras i ścieżek rowerowych.
- 1.4.3. Stworzenie i promocja atrakcyjnej oferty turystycznej i kulturalnej.

Cel szczegółowy 1.5. Rewitalizacja gminy uwzględniająca wymogi ochrony przyrody i środowiska.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 1.5.

Centrum rozwojowym gminy jest miasto Ścinawa. W najbliższych latach wymaga ono podjęcia działań z zakresu rewitalizacji. Rewitalizacja ta powinna dotyczyć zarówno termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, rewitalizacji obiektów zabytkowych, przejęcia i remontu stacji kolejowej na potrzeby społeczne, rozwoju „zielonej” infrastruktury miejskiej (zielone skwery, miejsca wypoczynku i rekreacji). Wsparcia inwestycyjnego wymagają również znajdujące się na terenie miasta mieszkania komunalne i socjalne oraz infrastruktura drogowa, w tym most.

Cel szczegółowy nr 1.5. zostanie osiągnięty poprzez następujące zadania strategiczne:

- 1.5.1. Rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej i/lub obiektów zabytkowych.
- 1.5.2. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i/lub obiektów zabytkowych.
- 1.5.3. Rewitalizacja i przystosowanie do celów społeczno – kulturalnych obiektu stacji kolejowej.
- 1.5.4. Stworzenie miejsc wypoczynku i rekreacji, w tym modernizacja basenu miejskiego.
- 1.5.5. Remont mostu i przebiegającej przez Ścinawę oraz drogi krajowej.
- 1.5.6. Zwiększenie zasobów mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

TABELA NR 3.1. PLAN OPERACYJNY DLA CELU GŁÓWNEGO 1

SFERA ŚRODOWISKOWA			
Cel strategiczny 1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów przyrodniczych, środowiskowych i kulturowych na rzecz rozwoju miasta i gminy.			
Cel szczegółowy 1.1. Wspieranie efektywności energetycznej oraz pozyskiwanie energii z Odnawialnych Źródeł Energii (OZE).			
Zadania strategiczne	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
1.1.1. Podnoszenie efektywności energetycznej w budynkach publicznych i komunalnych oraz w ramach eksploatacji oświetlenia drogowego.	2016 - 2020	Urząd Miasta i Gminy i Zakład Gospodarki Komunalnej (ZGK)	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (głównie RPO oraz WFOŚiGW/NFOŚ)
1.1.2. Podnoszenie efektywności energetycznej we wspólnych częściach wielorodzinnych budynków mieszkalnych.	2016 – 2020	Urząd Miasta i Gminy i Zakład Gospodarki Komunalnej (ZGK)	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie RPO oraz WFOŚiGW/NFOŚ) oraz środki inwestorów
1.1.3. Wprowadzenie źródeł energii w większym stopniu opartych na OZE.	2015 – 2020	Urząd Miasta i Gminy i Zakład Gospodarki Komunalnej (ZGK) oraz inwestorzy	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie RPO oraz WFOŚiGW/NFOŚ) oraz środki inwestorów
1.1.4. Prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych związanych z zachęcaniem mieszkańców i przedsiębiorców z terenu gminy do poprawienia efektywności energetycznej w posiadanych budynkach i wykorzystaniu energii z OZE.	Stale	Urząd Miasta i Gminy	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (głównie RPO oraz WFOŚiGW)

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Cel szczegółowy 1.2. Zachowanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych oraz kulturowych poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki przestrzennej i działań edukacyjnych oraz ochronnych.			
Zadania strategiczne	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
1.2.1. Uwzględnianie w tworzonych planach zagospodarowania przestrzennego kwestii związanych z zachowaniem dziedzictwa przyrodniczego i historycznego.	Stale	Urząd Miasta i Gminy	Budżet Gminy
1.2.2. Popularyzacja dbałości o prywatne posesje i tereny wspólne.	Stale	Urząd Miasta i Gminy, Rady Sołeckie, Sołtysi, grupy odnowy wsi	Budżet Gminy, środki zewnętrzne, w tym pozyskane z LGD, środki prywatne
1.2.3. Rozwinięcie zlokalizowanej w Dziewinie bazy edukacji ekologicznej oraz szkolnego schroniska młodzieżowego.	2016-2018	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z LGD	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (głównie RPO i PROW w tym w ramach LGD, WFOŚiGW)
1.2.4. Działania na rzecz zachowania, rewitalizacji, renowacji i odtworzenia obiektów zabytkowych.	2015 - 2020	Urząd Miasta i Gminy oraz właściciele/zarządcy obiektów zabytkowych	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (głównie RPO i PROW w tym w ramach LGD, środki z budżetu Państwa i z budżetu Województwa Dolnośląskiego), środki prywatne
1.2.5. Działania na rzecz zachowania i odtwarzania obszarów przyrodniczo cennych.	Stale	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z RDOŚ	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (głównie RPO, WFOŚiGW oraz PROW w tym w ramach LGD)

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Cel szczegółowy 1.3. Dalszy rozwój i modernizacja infrastruktury komunalnej.

Zadania strategiczne	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
1.3.1. Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków, kanalizacyjnej i wodociągowej, melioracji.	Stale w miarę potrzeb	Urząd Miasta i Gminy i Zakład Gospodarki Komunalnej (ZGK)	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (głównie RPO, PROW oraz WFOŚiGW)
1.3.2. Prowadzenie działań racjonalizujących zużycie wody.	Stale w miarę potrzeb	Urząd Miasta i Gminy i Zakład Gospodarki Komunalnej (ZGK)	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (głównie RPO, PROW oraz WFOŚiGW)
1.3.3. Wspieranie przedsięwzięć związanych z gazyfikacją wsi.	2015 - 2018	Urząd Miasta i Gminy i Zakład Gospodarki Komunalnej (ZGK)	Budżet Gminy i środki inwestorów
1.3.4. Rozbudowa i poprawa jakości dróg przebiegających przez Gminę, w tym budowa chodników i oświetlenia ulicznego	Stale w miarę potrzeb	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z zarządcami dróg	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (w tym RPO i PROW w tym w ramach LGD), budżet Państwa

Cel szczegółowy 1.4. Rozwój oferty turystyczno-rekreacyjnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe gminy.

Zadania strategiczne	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
1.4.1. Rozbudowa nadodrzańskiej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.	2015 - 2019	Urząd Miasta i Gminy przy współpracy zarządców terenu i infrastruktury turystycznej oraz LGD,	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie RPO i PROW w tym w ramach LGD) oraz środki prywatne
1.4.2. Rozbudowa sieci tras i ścieżek rowerowych.	2015 - 2019	Urząd Miasta i Gminy przy współpracy zarządców terenu i infrastruktury turystycznej oraz GD	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie PROW w tym w ramach LGD i RPO) oraz środki prywatne
1.4.3. Stworzenie i promocja atrakcyjnej oferty turystycznej i kulturalnej.	Stale	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z usługodawcami turystycznymi i LGD	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (PROW w tym w ramach LGD) oraz środki prywatne

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Cel szczegółowy 1.5. Rewitalizacja gminy uwzględniająca wymogi ochrony przyrody i środowiska.

Zadania strategiczne	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
1.5.1. Rewitalizacja obiektów użyteczności publicznej i/lub obiektów zabytkowych.	2016 - 2020	Urząd Miasta i Gminy i Zakład Gospodarki Komunalnej (ZGK)	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (głównie RPO oraz WFOŚiGW/NFOŚ)
1.5.2. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i/lub obiektów zabytkowych.	2016 - 2020	Urząd Miasta i Gminy i Zakład Gospodarki Komunalnej (ZGK)	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (głównie RPO oraz WFOŚiGW/NFOŚ)
1.5.3. Rewitalizacja i przystosowanie do celów społeczno – kulturalnych obiektu stacji kolejowej.	2017 - 2019	Urząd Miasta i Gminy	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (głównie RPO oraz PKP)
1.5.4. Stworzenie miejsc wypoczynku i rekreacji, w tym modernizacja basenu miejskiego.	2017 - 2019	Urząd Miasta i Gminy przy współpracy zarządców terenu i infrastruktury turystycznej oraz LGD,	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie RPO i PROW w tym w ramach LGD) oraz środki prywatne
1.5.4. Remont mostu i przebiegającej przez Ścinawę oraz drogi krajowej.	2016 - 2020	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z zarządcami dróg	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (w tym RPO), budżet Państwa
1.5.6. Zwiększenie zasobów mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego.	Stale	Urząd Miasta i Gminy i Zakład Gospodarki Komunalnej (ZGK)	Budżet Gminy i środki zewnętrzne

Sfera gospodarcza

CEL STRATEGICZNY 2:

STWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ROZWOJOWI GOSPODARCZEMU MIASTA I GMINY.

Dla osiągnięcia celu głównego określono następujące cele szczegółowe:

- 2.1. Stworzenie systemu wspierającego przedsiębiorczość mieszkańców i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy, w tym powołanie podstrefy LSSE.
- 2.2. Rozwój rynku lokalnych produktów, w tym rolniczych, i usług.
- 2.3. Współpraca z przedsiębiorcami w stymulowaniu rozwoju gospodarczego gminy.

Cel szczegółowy 2.1. Stworzenie systemu wspierającego przedsiębiorczość mieszkańców i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy, w tym powołanie podstrefy LSSE.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 2.1:

Przypomnijmy, że na terenie powiatu lubińskiego, w skład którego wchodzi również gmina Ścinawa, poziom bezrobocia jest niższy niż średnia krajowa. Jest to niewątpliwie zasługa funkcjonowania KGHM i zakładów powiązanych, gdzie pracują również mieszkańcy gminy Ścinawa. Nie można jednak zapominać, że to na terenie tej gminy odczuwa się najmniejszy wpływ KGHMu na poziom zatrudnienia mieszkańców. W perspektywie wieloletniej gmina, w miarę swoich kompetencji, powinna więc wspierać i stymulować rozwój przedsiębiorczości na swoim terenie oraz tworzyć przyjazne warunki dla przedsiębiorstw działających czy chcących rozpocząć działalność na terenie gminy. Ważnym aspektem tego wsparcia powinno być powołanie podstrefy LSSE i priorytetowe traktowanie przedsiębiorców, którzy zatrudniają mieszkańców, głównie bezrobotnych, z terenu gminy.

Cel szczegółowy 2.1. zostanie osiągnięty poprzez następujące zadania strategiczne:

- 2.1.1. Wsparcie utworzenia inkubatora przedsiębiorczości i akceleratora biznesu rozwijających i wspierających przedsiębiorczych mieszkańców i podmioty gospodarcze z terenu gminy.
- 2.1.2. Stworzenie systemu zachęcającego do osiedlania się i prowadzenia biznesu na terenie gminy (np. powołanie podstrefy LSSE, wyznaczanie terenów pod zabudowę i inwestycje w MPZP i/lub preferencje podatkowe).

Cel szczegółowy 2.2. Rozwój rynku lokalnych produktów, w tym rolniczych, i usług.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 2.2.:

Warto zwrócić uwagę, że w latach 2014 – 2020 jednym z priorytetów UE będzie wspieranie tzw. „krótkich łańcuchów dostaw” oraz tworzenie lokalnych rynków produktów rolnych. W europejskich i polskich ośrodkach aglomeracyjnych rozwijane są również systemy sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych. Warto te trendy wspierać i stworzyć taki system dla pobliskich ośrodków miejskich – Lubina, Polkowic i Legnicy. Inną ważną kwestią jest wspieranie lokalnych usługodawców, ze szczególnym uwzględnieniem usługodawców turystycznych i gastronomicznych. W przypadku rozwoju oferty turystyki aktywnej i weekendowej zaplanowanej w innych celach strategii pojawi się więcej podmiotów gospodarczych działających na tym polu. Zaplanowane w ramach tego celu szczegółowego działania powiązane powinny być z aktywnością Lokalnej Grupy

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Działania (LGD) „Kraina Łęgów Odrzańskich”, która planuje rozwijać system certyfikacji lokalnych produktów i usług.

Cel szczegółowy 2.2. zostanie osiągnięty poprzez następujące zadania strategiczne:

- 2.2.1. Rozwój lokalnego rynku produktów rolnych (targowiska, jarmarki, cykliczne imprezy, system sprzedaży bezpośredniej, działania promocyjne, etc.).
- 2.2.2. Wsparcie działań promujących lokalnych usługodawców i producentów, w tym usługodawców turystycznych.
- 2.2.3. Stworzenie sprzyjających warunków do rozwoju infrastruktury noclegowej i gastronomicznej.
- 2.2.4. Zachęcanie mieszkańców do tworzenia gospodarstw agroturystycznych, edukacyjnych i oferty turystyki weekendowej.
- 2.2.5. Wsparcie szkoleniowo – doradcze dla rolników i usługodawców.

Cel szczegółowy 2.3. Współpraca z przedsiębiorcami w stymulowaniu rozwoju gospodarczego gminy.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 2.3:

Gmina ma bardzo niewiele formalnych narzędzi, dzięki którym może stymulować rozwój gospodarczy. Rozwiązaniem może być wprowadzenie partnerskiego modelu współpracy samorządu, instytucji otoczenia biznesu i przedsiębiorców działających na terenie gminy. Współpraca ta może się przyczynić do lepszego przepływu informacji pomiędzy tymi podmiotami, stworzenia efektywnego systemu monitoringu lokalnej przedsiębiorczości i zwiększenia innowacyjności lokalnych przedsiębiorców. Jednym z narzędzi, o których warto pamiętać jest tworzenie partnerstw publiczno – prywatnych.

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez następujące zadania strategiczne:

- 2.3.1. Powołanie lokalnego forum przedsiębiorczości.
- 2.3.2. Stworzenie i realizacja wspólnego programu edukacyjnego stymulującego postawy przedsiębiorcze.
- 2.3.3. Wspólne działania lobbystyczne i promocyjne Urzędu Miasta i Gminy oraz lokalnych przedsiębiorców.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

TABELA NR 3.2. PLAN OPERACYJNY DLA CELU GŁÓWNEGO 2

SFERA GOSPODARCZA			
Cel strategiczny 2: Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi gospodarstwu miasta i gminy.			
Cel szczegółowy 2.1. Stworzenie systemu wspierającego przedsiębiorczość mieszkańców i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy, w tym powołanie podstrefy LSSE.			
Zadania strategiczne	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
2.1.1. Wsparcie utworzenia inkubatora przedsiębiorczości i akceleratora biznesu rozwijających i wspierających przedsiębiorczych mieszkańców i podmioty gospodarcze z terenu gminy.	2015 - 2019	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z NGO i przedsiębiorcami	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie RPO)
2.1.2. Stworzenie systemu zachęcającego do osiedlania się i prowadzenia biznesu na terenie gminy (np. powołanie podstrefy LSSE, wyznaczanie terenów pod zabudowę i inwestycje w mpzp i/lub preferencje podatkowe).	Stale	Urząd Miasta i Gminy i Rada Miejska	Budżet Gminy

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Cel szczegółowy 2.2. Rozwój rynku lokalnych produktów, w tym rolniczych, i usług

Zadania strategiczne	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
2.2.1. Rozwój lokalnego rynku produktów rolnych (targowiska, jarmarki, cykliczne imprezy, system sprzedaży bezpośredniej, działania promocyjne, etc.).	Stale	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami, rolnikami i NGO	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (głównie PROW w tym w ramach LGD)
2.2.2. Wsparcie działań promujących lokalnych usługodawców i producentów, w tym usługodawców turystycznych.	Stale	Urząd Miasta i Gminy we współpracy producentami i usługodawcami	Budżet Gminy i środki zewnętrzne (w tym w ramach LGD), środki prywatne
2.2.3. Stworzenie sprzyjających warunków do rozwoju infrastruktury noclegowej i gastronomicznej.	Stale	Inwestor we współpracy z Urzędem Miasta i Gminy i LGD	Środki zewnętrzne (RPO, PROW w tym z LGD) oraz środki prywatne inwestorów
2.2.4. Zachęcanie mieszkańców do tworzenia gospodarstw agroturystycznych, edukacyjnych i oferty turystyki weekendowej.	Stale	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z usługodawcami turystycznymi i LGD	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (PROW w tym w ramach LGD) oraz środki prywatne
2.2.5. Wsparcie szkoleniowo – doradcze dla rolników i usługodawców.	Stale	Instytucje edukacyjne, ośrodki doradztwa we współpracy z Urzędem Miasta i Gminy i LGD	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (PROW w tym w ramach LGD) oraz środki instytucji edukacyjnych i doradczych

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Cel szczegółowy 2.3. Współpraca z przedsiębiorcami w stymulowaniu rozwoju gospodarczego Gminy

Zadania strategiczne	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
2.3.1. Powołanie lokalnego forum przedsiębiorczości.	2015 - 2017	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami	Budżet Gminy i środki przedsiębiorców
2.3.2. Stworzenie i realizacja wspólnego programu edukacyjnego stymulującego postawy przedsiębiorcze.	2015 - 2020	Urząd Miasta i Gminy i Rada Miejska we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami i NGO	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (RPO, PROW w tym w ramach LGD)
2.3.3. Wspólne działania lobbystyczne i promocyjne Urzędu Miasta i Gminy oraz lokalnych przedsiębiorców.	Stale	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami i NGO	Budżet Gminy i środki przedsiębiorców

Sfera społeczna

CEL STRATEGICZNY 3:

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY ŚCINAWA.

W czasie pracy warsztatowej wypracowane zostały następujące cele szczegółowe:

- 3.1. Włączenie obywateli i organizacji pozarządowych w planowanie i realizację działań na rzecz rozwoju miasta i gminy oraz zachowania ich tożsamości i dziedzictwa.
- 3.2. Rozwój infrastruktury i oferty sportowo – rekreacyjnej.
- 3.3. Rozwój infrastruktury i oferty zajęć kulturalnych dla mieszkańców.
- 3.4. Rozbudowa infrastruktury społecznej oraz wzbogacenie oferty dodatkowych zajęć edukacyjnych dla wszystkich grup wiekowych.
- 3.5. Doskonalenie funkcjonowania transportu publicznego.

Cel szczegółowy 3.1. Włączenie obywateli i organizacji pozarządowych w planowanie i realizację działań na rzecz rozwoju miasta i gminy oraz zachowania ich tożsamości i dziedzictwa.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 3.1.

W odczuciu uczestników warsztatów jednym z głównych problemów jest słaby poziom edukacji obywatelskiej, którego wynikiem jest małe zaangażowanie mieszkańców w życie gminy. Aby temu przeciwdziałać, należy stworzyć warunki sprzyjające rozwojowi świadomej i aktywnej wspólnoty lokalnej. Realizowane działania powinny koncentrować się zarówno wokół większego zaangażowania mieszkańców w funkcjonowanie istniejących już struktur, np. sołectwa czy szkoły, ale także wspierać tworzenie formalnych i nieformalnych organizacji społecznych, tj. organizacji pozarządowych, Kół Gospodyń Wiejskich, Grup Odnowy Wsi, etc. Ważnym działaniem jest również powołanie formalnej reprezentacji organizacji pozarządowych (Rada Działalności Pożytku Publicznego) oraz konkretnych grup społecznych (np. Rada Seniorów, Rada Młodzieży), czy promocja i rozwijanie aktywności w zakresie wolontariatu. Aktywnie działające organizacje pozarządowe, poza funkcjami integracyjnymi, mogą spełniać również funkcje związane z rozwojem gminy, poprzez zdobywanie na te cele środków zewnętrznych lub realizowanie projektów w partnerstwie z gminą (np. organizowanie pieczy zastępczej). Wzrost aktywności i większe zaangażowanie mieszkańców w różnorodne inicjatywy da szansę na rozwój gminy oraz zachowanie jej tożsamości i dziedzictwa. Istotną rolę dla rozwoju gminy stanowi także jej otwarcie na świat oraz możliwość kontynuowania współpracy z innymi gminami państw Unii Europejskiej.

Cel szczegółowy 3.1. zostanie osiągnięty poprzez następujące zadania strategiczne:

- 3.1.1. Powołanie ciał reprezentacji społecznej – np. Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego, Rady Seniorów, Rady Młodzieży.
- 3.1.2. Wdrażanie zasad prowadzenia konsultacji społecznych w kwestiach ważnych dla organizacji pozarządowych i lokalnej społeczności.
- 3.1.3. Realizacja programu edukacji obywatelskiej.
- 3.1.4. Realizacja szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje i umiejętności organizacji pozarządowych i innych podmiotów ekonomii społecznej.
- 3.1.5. Realizacja gminnego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi odpowiadającego faktycznym potrzebom mieszkańców oraz organizacji pozarządowych.

- 3.1.6. Doskonalenie systemu wsparcia dla innych inicjatyw społecznych (rady sołeckie, Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły artystyczne, etc.).
- 3.1.7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizacji pieczy zastępczej.
- 3.1.8. Aktywna współpraca z partnerami zagranicznymi.

Cel szczegółowy 3.2. Rozwój infrastruktury i oferty sportowo – rekreacyjnej.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego nr 3.2.

W odczuciu mieszkańców obecny poziom rozwoju infrastruktury sportowo – rekreacyjnej należy uznać za niezadowalający. W perspektywie do 2020 roku należy więc zaplanować rozbudowę, modernizację oraz uzupełnienie czy tworzenie kompleksowych obiektów rekreacyjno – sportowych, również przy obiektach oświatowych. Mieszkańcy zgłaszali zapotrzebowanie na nowe place zabaw, zewnętrzne siłownie, boiska, powstanie skate parku. Obecnie istniejącym problemem jest również stopień wykorzystania infrastruktury. Mieszkańcy gminy zwracają uwagę na konieczność zwiększenia liczby trenerów i animatorów, którzy przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury prowadziliby zajęcia dla mieszkańców gminy. W celu popularyzacji aktywności fizycznej należy organizować cykliczne imprezy, zawody, spartakiady, etc. dla mieszkańców gminy przy jednoczesnym wykorzystaniu aktywności mieszkańców i organizacji pozarządowych.

Cel szczegółowy 3.2. zostanie osiągnięty poprzez następujące zadania strategiczne:

- 3.2.1. Budowa, modernizacja i doposażenie infrastruktury sportowo – rekreacyjnej oraz wspieranie działań w tym zakresie.
- 3.2.2. Rozwój stałej oferty zajęć sportowych i rekreacyjnych poprzez zatrudnienie i podnoszenie kompetencji trenerów i animatorów oraz wspieranie w tym zakresie organizacji pozarządowych.

Cel szczegółowy 3.3. Rozwój infrastruktury i oferty zajęć kulturalnych dla mieszkańców.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego nr 3.3.

Podobnie jak w przypadku infrastruktury sportowo – rekreacyjnej można mówić o zróżnicowanej jakości infrastruktury kulturalnej. Szczególnie dotyczy to świetlic wiejskich. Mieszkańcom zależy na stałym rozszerzaniu i wzbogacaniu oferty zajęć. Zwracają oni uwagę również na konieczność zatrudnienia animatorów świetlicowych oraz wyspecyfikowania oferty CTiK pod konkretne grupy odbiorców – dzieci, młodzieży, osób starszych, mieszkańców wsi etc. Cenna będzie także w tym zakresie aktywność organizacji pozarządowych.

Cel szczegółowy 3.3. zostanie osiągnięty poprzez następujące zadania strategiczne:

- 3.3.1. Budowa, modernizacja i doposażenie infrastruktury kulturalnej (CTiK, biblioteki, świetlice, etc.).
- 3.3.2. Rozwój stałej oferty zajęć kulturalnych w CTiK, bibliotece i świetlicach m. in. poprzez zatrudnienie animatorów oraz przystosowanie jej do potrzeb mieszkańców oraz wspieranie aktywności organizacji pozarządowych przy dopełnianiu oferty kulturalnej.

Cel szczegółowy 3.4. Rozbudowa infrastruktury społecznej oraz wzbogacenie oferty dodatkowych zajęć edukacyjnych dla wszystkich grup wiekowych.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 3.4.

Uczestnicy warsztatów zwracali uwagę na konieczność rozbudowy istniejącej bazy oświatowej, edukacyjnej, zdrowotnej i opiekuńczej. W przypadku bazy oświatowej ważna jest modernizacja szkół, rozbudowana powinna być również baza edukacyjno – opiekuńcza dla najmłodszych – żłobki i przedszkola oraz sieć publicznego dostępu do Internetu. Starzenie się społeczeństwa wymusi również rozbudowę bazy zdrowotnej oraz opiekuńczej (choćby utworzenie domu opieki nad osobami starszymi). Rozbudowywana infrastruktura powinna być również dostępna dla osób niepełnosprawnych. Ważnym elementem powiązanim z rozbudową bazy oświatowej i edukacyjnej jest podnoszenie kompetencji psychospołecznych nauczycieli i opiekunów, wzbogacenie zajęć pozalekcyjnych dla uczniów oraz stworzenie programów edukacji przez całe życie.

Cel szczegółowy 3.4. zostanie osiągnięty poprzez następujące zadania strategiczne:

- 3.4.1. Rozbudowa i modernizacja bazy oświatowej i edukacyjnej.
- 3.4.2. Rozbudowa i modernizacja bazy opiekuńczej i zdrowotnej.
- 3.4.3. Podnoszenie kompetencji psychospołecznych kadry edukacyjnej i opiekuńczej.
- 3.4.4. Tworzenie programów edukacyjnych dla konkretnych grup mieszkańców.
- 3.4.5. Rozwój publicznego dostępu do Internetu.

Cel szczegółowy 3.5. Doskonalenie funkcjonowania transportu publicznego.

Uzasadnienie wyboru celu szczegółowego 3.5.

Szczególnie dla starszych mieszkańców gminy sprawnie funkcjonujący system transportu publicznego jest niezbędnym elementem codziennego życia. Ważne jest, aby system ten obejmował swoim zasięgiem wszystkie miejscowości na terenie gminy oraz żeby częstotliwość kursów zaspokajała oczekiwania większości mieszkańców. Ważny jest również rozwój systemu połączeń z sąsiednimi gminami oraz miastami.

Cel szczegółowy 3.5. zostanie osiągnięty poprzez następujące zadania strategiczne:

- 3.5.1. Doskonalenie gminnego transportu publicznego, w tym rozszerzenie sieci połączeń.
- 3.5.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury – przystanki, oświetlenie, etc.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

TABELA NR 3.3. PLAN OPERACYJNY DLA CELU GŁÓWNEGO 3

SFERA SPOŁECZNA			
Cel strategiczny 3: Poprawa jakości życia mieszkańców miasta i gminy Ścinawa.			
Cel szczegółowy 3.1. Włączenie obywateli i organizacji pozarządowych w planowanie i realizację działań na rzecz rozwoju miasta i gminy oraz zachowania ich tożsamości i dziedzictwa.			
Priorytety	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
3.1.1. Powołanie ciał reprezentacji społecznej – np. Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego, Rady Seniorów, Rady Młodzieży.	2015 - 2016	Urząd Miasta i Gminy i Rada Miejska we współpracy z NGO	Budżet Gminy
3.1.2. Wdrożenie zasad prowadzenia konsultacji społecznych w kwestiach ważnych dla organizacji pozarządowych i lokalnej społeczności.	2015 - 2016	Urząd Miasta i Gminy i Rada Miejska we współpracy z NGO	Budżet Gminy
3.1.3. Realizacja programu edukacji obywatelskiej.	Stale od 2016	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z NGO	Budżet Gminy, środki zewnętrzne, środki organizacji pozarządowych (np. FIO)
3.1.4. Realizacja szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje i umiejętności organizacji pozarządowych i innych podmiotów ekonomii społecznej.	Stale	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z NGO	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (np. RPO, PROW w tym z LGD, FIO, etc.)
3.1.5. Realizacja gminnego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi odpowiadającego faktycznym potrzebom mieszkańców oraz organizacji pozarządowych.	Stale	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z NGO	Budżet Gminy
3.1.6. Doskonalenie systemu wsparcia dla innych inicjatyw społecznych (rady sołeckie, Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły artystyczne, etc.).	Stale	Urząd Miasta i Gminy, CTiK	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (np. PROW w tym z LGD, FIO, etc.)

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

3.1.7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizacji pieczy zastępczej.	Stale od 2016	Urząd Miasta i Gminy, MGOPS we współpracy z NGO	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (np. RPO PROW w tym z LGD, FIO, etc.)
3.1.8. Aktywna współpraca z partnerami zagranicznymi	Stale	Urząd Miasta i Gminy, CTiK	Budżet Gminy, środki zewnętrzne

Cel szczegółowy 3.2. Rozwój infrastruktury i oferty sportowo – rekreacyjnej.

Priorytety	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
3.2.1. Budowa, modernizacja i doposażenie infrastruktury sportowo – rekreacyjnej oraz wspieranie działań w tym zakresie.	Stale w miarę potrzeb	Urząd Miasta i Gminy, inwestorzy	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie PROW w tym z LGD), środki inwestorów
3.2.2. Rozwój stałej oferty zajęć sportowych i rekreacyjnych poprzez zatrudnienie i podnoszenie kompetencji trenerów i animatorów oraz wspieranie w tym zakresie organizacji pozarządowych.	Stale w miarę potrzeb	Urząd Miasta i Gminy, CTiK, NGO, przedsiębiorcy	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie PROW w tym z LGD)

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Cel szczegółowy 3.3. Rozwój infrastruktury i oferty zajęć kulturalnych dla mieszkańców.

Priorytety	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
3.3.1. Budowa, modernizacja i doposażenie infrastruktury kulturalnej (CTiK, biblioteka, świetlice, etc.).	Stale w miarę potrzeb	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z CTiK i NGO	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie PROW w tym z LGD)
3.3.2. Rozwój stałej oferty zajęć kulturalnych w CTiK, biblioteczce i świetlicach m. in. poprzez zatrudnienie animatorów oraz przystosowanie jej do potrzeb mieszkańców oraz wspieranie aktywności organizacji pozarządowych przy dopełnianiu oferty kulturalnej.	Stale w miarę potrzeb	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z CTiK i NGO	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie PROW w tym z LGD)

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Cel szczegółowy 3.4. Rozbudowa infrastruktury społecznej oraz wzbogacenie oferty dodatkowych zajęć edukacyjnych dla wszystkich grup wiekowych.

Priorytety	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
3.4.1. Rozbudowa i modernizacja bazy oświatowej i edukacyjnej.	Stale w miarę potrzeb	Urząd Miasta i Gminy	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie RPO)
3.4.2. Rozbudowa i modernizacja bazy opiekuńczej i zdrowotnej.	Stale w miarę potrzeb	Urząd Miasta i Gminy, MGZZOP, MGOPS	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie RPO)
3.4.3. Podnoszenie kompetencji psychospołecznych kadry edukacyjnej i opiekuńczej.	Stale w miarę potrzeb	Urząd Miasta i Gminy i zainteresowane instytucje edukacyjne i opiekuńcze	Urząd Gminy, środki zewnętrzne (głównie RPO)
3.4.4. Tworzenie programów edukacyjnych dla konkretnych grup mieszkańców.	Stale w miarę potrzeb	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z instytucjami edukacyjnymi oraz NGO, w tym LGD	Budżet Gminy, środki zewnętrzne (głównie RPO, PROW w tym z LGD, FIO)
3.4.5. Rozwój publicznego dostępu do Internetu.	2016 - 2019	Urząd Miasta i Gminy, przedsiębiorcy telekomunikacyjni	Budżet Gminy, środki zewnętrzne

Cel szczegółowy 3.5. Doskonalenie funkcjonowania transportu publicznego.

Priorytety	Okres realizacji	Odpowiedzialność	Źródła finansowania
3.5.1. Doskonalenie gminnego transportu publicznego, w tym rozszerzenie sieci połączeń.	2016 - 2020	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z przewoźnikami	Budżet Gminy, środki przewoźników
3.5.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury – przystanki, oświetlenie, etc.	Stale w miarę potrzeb	Urząd Miasta i Gminy we współpracy z przewoźnikami	Budżet Gminy, środki przewoźników

4. SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ STRATEGII

System zarządzania realizacją strategii jest bardzo ważnym i często niedocenianym elementem budowy gminnej strategii rozwoju. Decyduje on bowiem, czy w miarę upływu czasu dynamika procesu realizacji strategii będzie rosła, czy słabnąć. Brak funkcjonowania tego systemu powoduje, że strategia staje się bardzo szybko dokumentem „martwym”.

Zarządzanie realizacją strategii to przede wszystkim:

- tworzenie i doskonalenie instrumentów realizacji,
- aktywne angażowanie partnerów do realizacji zadań zaplanowanych w strategii,
- monitorowanie, czyli obserwacja realizacji celów i zadań strategii oraz zmian w warunkach realizacji,
- ewaluacja, czyli ocena przebiegu procesu wdrażania strategii,
- aktualizacja strategii.

4.1. Instrumenty realizacji strategii.

Przy realizacji strategii wykorzystywane są przede wszystkim następujące instrumenty:

- prawno-administracyjne,
- ekonomiczne i rynkowe,
- finansowe,
- partycypacyjne,
- z zakresu organizacji, zarządzania i marketingu,
- informacyjno-edukacyjne.

Instrumenty z zakresu organizacji, zarządzania i marketingu stanowią bardzo obszerną i ciągle rozbudowywaną grupę narzędzi realizacyjnych. W realizacji strategii będą uwzględnione:

- ścisłe powiązanie ze strategią procesu budowy i realizacji budżetu, a zwłaszcza budowy budżetu zadaniowego, Wieloletniego Planu Inwestycyjnego, funduszu sołectkiego i planów branżowych w tym rozwoju miejscowości i sołectw;
- zarządzanie jakością, jako elementem zarządzania sferą usług publicznych w gminie;
- systemowe podejście do budowy marketingu gminy (w tym promocji).

Przeprowadzane będą badania opinii społecznej (ankiety, sondaże) dla lepszej oceny realizacji wybranych zadań. Wśród mieszkańców upowszechniane będą informacje o postępach i efektach zrównoważonego rozwoju wszystkimi dostępnymi kanałami komunikacji społecznej (audycje telewizyjne, artykuły w prasie, spotkania radnych z wyborcami itp.) przy użyciu narzędzi partycypacji społecznej.

4.2. Podmioty zarządzające realizacją strategii.

Do podmiotów zarządzających realizacją strategii należą: w pierwszej kolejności Burmistrz oraz Rada Miejska, szefowie jednostek podległych Gminie, kierownicy referatów i koordynatorzy zadań (osoby wskazane jako odpowiedzialne za koordynację realizacji priorytetowych zadań strategicznych).

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Proponuje się powołanie nieformalnej grupy społecznej, złożonej z uczestników warsztatów opracowujących niniejszą strategię, poszerzoną o cały przekrój osób reprezentujących aktywność gminy – Gminne Forum Rozwoju.

- GMINNE FORUM ROZWOJU – pełniące funkcję społecznego partnera w realizacji strategii.
  - Praca Forum jest przedłużeniem pracy grupy przygotowującej projekt strategii w uspołecznionym procesie.
  - W skład Forum, liczącego od 25 do 30 osób wchodzi: przedstawiciele Urzędu Miasta i Gminy i jej jednostek, przedstawiciele sołectw, lokalni liderzy, reprezentanci przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele innych sektorów życia społeczno-gospodarczego.
  - Z pośród uczestników Forum powoływany jest Lider Forum. Lider odpowiedzialny jest za zwoływanie Forum oraz przewodzenie jego obradom.
  - Forum zwoływane jest przez Lidera Forum w porozumieniu z Burmistrzem, co najmniej 1 raz w roku. Podczas zebrań Forum:
    - przedstawiane jest sprawozdanie z realizacji strategii w danym roku,
    - zgłaszane są działania do uwzględnienia w aktualizacji strategii.
- BURMISTRZ i RADA MIEJSKA – pełnią bieżący nadzór nad realizacją strategii, czuwają, aby podczas tworzenia budżetu Gminy uwzględniane były priorytety strategii, prowadzą akcję informacyjną i promocyjną, uchwalają zmiany w strategii.
- KOORDYNATOR WDRAŻANIA STRATEGII - funkcja koordynacji realizacji strategii przypisana jest Burmistrzowi, który m.in.:
  - zapewnia, aby każdy z koordynatorów zadań posiadał aktualną wersję strategii oraz roczny plan realizacji strategii;
  - gromadzi dokumentację związaną ze strategią, zbiera informacje określające postępy w realizacji strategii;
  - opracuje w 2016 roku założenia Wskaźnikowego Systemu Monitorowania strategii – (WSMS);
  - prowadzi monitoring realizacji strategii z wykorzystaniem WSMS;
  - współorganizuje spotkania Forum.
- KIEROWNICY REFERATÓW I KOORDYNATORZY poszczególnych zadań strategicznych – realizują przyjęte zadania zgodnie z priorytetami strategii, informują Gminnego Forum Rozwoju o stanie wdrażania strategii.

4.3. Monitoring i zasady aktualizacji strategii.

Strategia jest nie tylko dokumentem, ale przede wszystkim ciągłym procesem związanym z rozwojem gminy. Określa on cele i programy działań na wiele lat oraz wymaga ciągłej pracy nad podnoszeniem jego jakości. Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Miejską kończy tylko pewien etap planowania.

Ze względu na swój długookresowy charakter planowanie strategiczne jest procesem ciągłym, wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych itp. i ich uwzględniania w dokumencie oraz przesuwania horyzontu planowania na kolejne lata. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa będzie, co roku poddawana przeglądowi oraz aktualizacji. Dokonuje tego Burmistrz w konsultacji z Gminnym Forum Rozwoju, a zatwierdza Rada Miejska.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Po wprowadzeniu zmian w strategii Burmistrz, jako Koordynator Wdrażania strategii, zobowiązany jest dostarczyć wszystkim zainteresowanym stronom (zwłaszcza koordynatorom poszczególnych zadań) informację o dokonanej aktualizacji strategii.

- Nadzór nad wdrażaniem strategii będzie sprawować Rada Miejska.
- Za koordynację wszystkich działań na rzecz realizacji strategii odpowiada Burmistrz.
- Odpowiednim stanowiskom w Urzędzie Miasta i Gminy i gminnych jednostkach przypisana będzie bezpośrednia odpowiedzialność za podejmowanie działań, wynikających z planów realizacyjnych strategii.
- Co najmniej raz w roku odbędzie się spotkanie powołanego w Urzędzie Zespołu Wdrażającego Strategię (jako zespołu przygotowujący materiały dla Gminnego Forum Rozwoju). Na spotkaniu zostaną przeanalizowane postępy w realizacji strategii, omówione zostaną konieczne zmiany i uzupełnienia. Na przełomie każdego kolejnego roku ukaże się informacja poświęcona omówieniu zaawansowania realizacji strategii.
- Gminne Forum Rozwoju przynajmniej raz w roku podejmie dyskusję nad postęпами w realizacji strategii.

Wyżej wymienione elementy będą stanowiły monitoring i ewaluację na rzecz społecznego udziału w ocenie wdrażania strategii. W ramach prac Gminnego Forum Rozwoju opracowane powinny być szczegółowe wytyczne dotyczące monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii.

4.4. Wskaźnikowy system monitorowania strategii.

Niniejsza tabela stanowi propozycję strategicznych wskaźników w ramach Wskaźnikowego Systemu Monitorowania strategii (WSMS). Rekomenduje się opracowanie na poziomie Gminnego Forum Rozwoju szczegółowych wytycznych do stworzenia wskaźników dla zadań ujętych w planach operacyjnych, uwzględniających priorytety dla konkretnych sfer rozwoju. System ten powinien być dostosowany do stworzonych przez Forum rocznych planów wdrażania.

Cel strategiczny 1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów przyrodniczych, środowiskowych i kulturowych na rzecz rozwoju Miasta i Gminy			
Cele szczegółowe	Wskaźnik	Źródło informacji	Planowany efekt
Wspieranie efektywności energetycznej oraz pozyskiwanie energii z Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)	Ilość obiektów/budynków publicznych i komunalnych korzystających ze źródeł energii opartych na OZE	Urząd Miasta i Gminy (UMiG)	Zwiększenie ilości energii wytwarzanej z OZE
Zachowanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych oraz kulturowych poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki	Liczba obiektów znajdujących się w Inwentaryzacji Przyrodniczej oraz liczba obszarów chronionych na terenie gminy	UMiG	Zwiększenie liczby obiektów i terenów objętych różnymi formami ochrony przyrody

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

przestrzennej i działań edukacyjnych oraz ochronnych			
Dalszy rozwój i modernizacja infrastruktury komunalnej	Stopień zwodociągowania i skanalizowania gminy	UMiG	Wzrost poziomu zwodociągowania i skanalizowania gminy
Rozwój oferty turystyczno-rekreacyjnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe gminy	Liczba turystów korzystających z ofert turystycznych realizowanych na terenie gminy	UMiG, usługodawcy turystyczni	Zwiększenie liczby turystów korzystających z oferty (mierzone przez sezonowe badania ruchu turystycznego)
Rewitalizacja gminy uwzględniająca wymogi ochrony przyrody i środowiska	Obszar objęty działaniami rewitalizacyjnymi	UMiG	Zwiększenie obszaru miasta objętego działaniami rewitalizacyjnymi
Cel strategiczny 2: Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi gospodarstwu miasta i gminy.			
Stworzenie systemu wspierającego przedsiębiorczość mieszkańców i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy, w tym powołanie podstrefy LSSE	Liczba podmiotów i instytucji wspierających tworzenie nowych i rozwijanie istniejących podmiotów gospodarczych na terenie miasta i gminy	UMiG we współpracy z podmiotami prowadzącymi instytucję	Zwiększenie liczby podmiotów wspierających rozwój przedsiębiorczości
Rozwój rynku lokalnych produktów, w tym rolniczych, i usług	Liczba lokalnych producentów i usługodawców promujących się na lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich targach branżowych	UMiG, usługodawcy i producenci	Wzrost liczby producentów i usługodawców, którzy promują się na wydarzeniach branżowych
Współpraca z przedsiębiorcami w stymulowaniu rozwoju gospodarczego gminy	Liczba zarejestrowanych na terenie miasta i gminy podmiotów gospodarczych	UMiG, GUS	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy
Cel strategiczny 3. Poprawa jakości życia mieszkańców miasta i gminy Ścinawa.			
Włączenie obywateli i organizacji pozarządowych w planowanie i realizację działań na rzecz rozwoju miasta i gminy oraz zachowania ich tożsamości i dziedzictwa	Ilość nowoutworzonych organizacji pozarządowych oraz powołanych ciał dialogu społecznego	UMiG, starostwo powiatowe	Wzrost ilości działających na terenie gminy organizacji pozarządowych oraz aktywnie funkcjonujących ciał dialogu społecznego
Rozwój infrastruktury i	Ilość wybudowanych lub	UMiG	Zwiększenie ilości

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

oferty sportowo – rekreacyjnej	zmodernizowanych obiektów infrastruktury sportowo – rekreacyjnej		infrastruktury sportowo - rekreacyjnej
Rozwój infrastruktury i oferty zajęć kulturalnych dla mieszkańców	Ilość wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalnej oraz nowoutworzonej oferty zajęć kulturalnych	UMiG	Zwiększenie ilości infrastruktury i oferty zajęć kulturalnych
Rozbudowa bazy oświatowej, edukacyjnej, zdrowotnej i opiekuńczej oraz wzbogacenie oferty dodatkowych zajęć edukacyjnych dla wszystkich grup wiekowych	Ilość wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury oświatowej, edukacyjnej, zdrowotnej i opiekuńczej	UMiG	Zwiększenie ilości infrastruktury oświatowej, edukacyjnej, zdrowotnej i opiekuńczej
Doskonalenie funkcjonowania transportu publicznego	Częstotliwość kursów realizowanych w ramach transportu publicznego	UMiG	Zwiększenie liczby kursów realizowanych w ramach transportu publicznego

5. POWIĄZANIE ZE STRATEGIAMI WYŻSZEGO RZĘDU

5.1. Powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r.

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r. została uchwalona w 2013 r. i jest zaktualizowaną i gruntownie przebudowaną wersją strategii z 2005 r.

Wizja regionu określona w nowej strategii to: "Blisko siebie – Blisko Europy".

Cel nadrzędny: "Nowoczesna gospodarka w atrakcyjnym środowisku".

Cel nadrzędny zostanie zrealizowany poprzez realizację 8 celów szczegółowych:

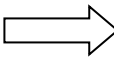
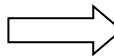
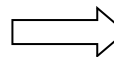
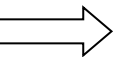
1. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy.
2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej.
3. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP.
4. Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów, oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa.
5. Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno – informacyjnych.
6. Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników.
7. Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia.
8. Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne.

Badaniu poddano ich zgodność z celami szczegółowymi niniejszej strategii. Powiązania będące jego wynikiem zawarto w poniżej tabeli. Jak widać, mamy tu do czynienia z bardzo wysokim stopniem zgodności.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Tabela 5.1. Powiązania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego

Cele szczegółowe Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2020	...powiązane są z...	... celami szczegółowymi Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku
Sfera środowiskowa		
Wspieranie efektywności energetycznej oraz pozyskiwanie energii z Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)		Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa
Zachowanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych oraz kulturowych poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki przestrzennej i działań edukacyjnych oraz ochronnych		Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa
Dalszy rozwój i modernizacja infrastruktury komunalnej		Cel 2 Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa Cel 5 Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno – informacyjnych Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia
Rozwój oferty turystyczno-rekreacyjnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe gminy		Cel 2 Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

		bezpieczeństwa
Rewitalizacja miasta uwzględniająca wymogi ochrony przyrody i środowiska	⇒	Cel 2 Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej Cel 4 Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia
Sfera gospodarcza		
Stworzenie systemu wspierającego przedsiębiorczość mieszkańców i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy, w tym powołanie podstrefy LSSE	⇒	Cel 1 Rozwój gospodarki opartej na wiedzy Cel 3 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP Cel 6 Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników
Rozwój rynku lokalnych produktów, w tym rolniczych, i usług	⇒	Cel 1 Rozwój gospodarki opartej na wiedzy Cel 3 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP Cel 6 Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników
Współpraca z przedsiębiorcami w stymulowaniu rozwoju gospodarczego gminy	⇒	Cel 1 Rozwój gospodarki opartej na wiedzy Cel 3 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP Cel 6 Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników
Sfera społeczna		
Włączenie obywateli i organizacji pozarządowych w planowanie i realizację działań na rzecz rozwoju miasta i gminy oraz zachowania ich tożsamości i dziedzictwa	⇒	Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia Cel 8 Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne
Rozwój infrastruktury i oferty sportowo – rekreacyjnej	⇒	Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

Rozwój infrastruktury i oferty zajęć kulturalnych dla mieszkańców	⇒	Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia
Rozbudowa bazy oświatowej, edukacyjnej, zdrowotnej i opiekuńczej oraz wzbogacenie oferty dodatkowych zajęć edukacyjnych dla wszystkich grup wiekowych	⇒	Cel 5 Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno – informacyjnych Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia Cel 8 Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne
Doskonalenie funkcjonowania transportu publicznego	⇒	Cel 2 Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej Cel 7 Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2022

5.2. Powiązanie ze Strategią Rozwoju Kraju do 2020r.

Cele zapisane w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa powinny wpisywać się w nadrzędny dla Polski wieloletni dokument strategiczny rozwoju społeczno - gospodarczego, tj. Strategię Rozwoju Kraju 2020 (SRK), stanowiący odniesienie dla innych strategii i programów rządowych, jak i innych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym i lokalnym. Dokument ten określa cele i priorytety rozwoju Polski oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić, uwzględniając przy tym najważniejsze trendy rozwoju gospodarki światowej oraz cele, jakie stawia Unia Europejska w Strategii Europa 2020. SRK zakłada, że Polska w roku 2020 to aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka i sprawne państwo. Wizja ta ma zostać osiągnięta poprzez działania realizowane w 3 obszarach strategicznych:

- I sprawne i efektywne państwo,
- II konkurencyjna gospodarka,
- III spójność społeczna i terytorialna.

Badaniu poddano zgodność celów w ramach poszczególnych obszarów z celami szczegółowymi niniejszej strategii. Powiązania będące jego wynikiem zawarto w poniżej tabeli. Jak widać, mamy tu również do czynienia z bardzo wysokim stopniem zgodności.

Strategia Rozwoju Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2020

Tabela 5.2. Powiązania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa ze Strategią Rozwoju Kraju

Cele szczegółowe Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2020	...powiązane są z...	... celami Strategii Rozwoju Kraju do 2020 roku
Sfera środowiskowa		
Wspieranie efektywności energetycznej oraz pozyskiwanie energii z Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)	➡	II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej II.6.4. Poprawa stanu środowiska II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu
Zachowanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych oraz kulturowych poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki przestrzennej i działań edukacyjnych oraz ochronnych	➡	II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.4. Poprawa stanu środowiska
Dalszy rozwój i modernizacja infrastruktury komunalnej	➡	II.5.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu II.6.4. Poprawa stanu środowiska
Rozwój oferty turystyczno-rekreacyjnej w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe gminy	➡	II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami II.6.4. Poprawa stanu środowiska
Rewitalizacja miasta uwzględniająca wymogi ochrony przyrody i środowiska	➡	III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich
Sfera gospodarcza		
Stworzenie systemu wspierającego przedsiębiorczość mieszkańców i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy, w tym powołanie podstrefy LSSE	➡	II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej
Rozwój rynku lokalnych produktów, w tym rolniczych, i usług	➡	II.1.4. Rozwój eksportu towarów i usług II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki

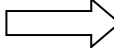
Strategia Rozwoju Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2020

		II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego
Współpraca z przedsiębiorcami w stymulowaniu rozwoju gospodarczego gminy	⇒	II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych Technologicznie II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności Gospodarczej II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej
Sfera społeczna		
Włączenie obywateli i organizacji pozarządowych w planowanie i realizację działań na rzecz rozwoju miasta i gminy oraz zachowania ich tożsamości i dziedzictwa	⇒	I.3.2. Rozwój kapitału społecznego II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich
Rozwój infrastruktury i oferty sportowo – rekreacyjnej	⇒	II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych
Rozwój infrastruktury i oferty zajęć kulturalnych dla mieszkańców	⇒	II.5.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych
Rozbudowa bazy oświatowej, edukacyjnej, zdrowotnej i opiekuńczej oraz wzbogacenie oferty dodatkowych zajęć edukacyjnych dla	⇒	II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego II.5.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu

Strategia Rozwoju Gminy Ścinawa na lata 2015 – 2020

wszystkich grup wiekowych		III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych
Doskonalenie funkcjonowania transportu publicznego		II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych

